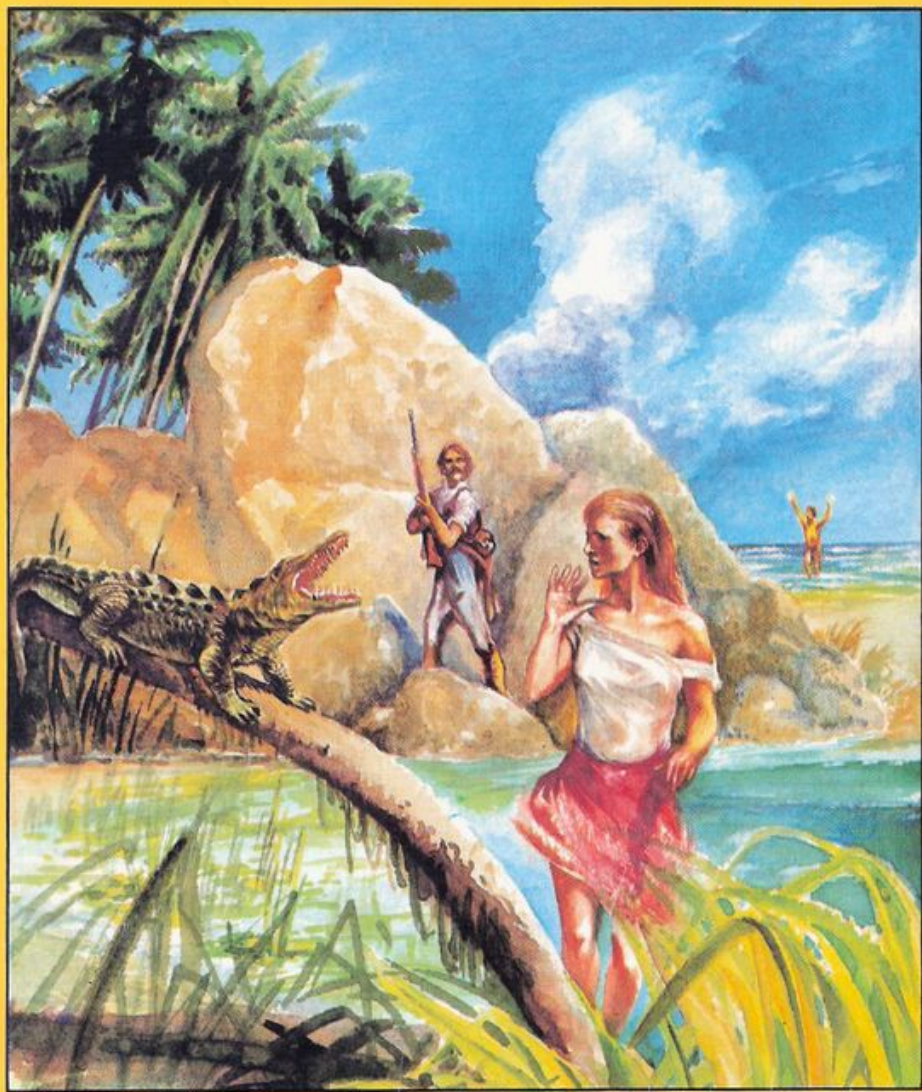

Бестселър на всички времена

5

ОСТРОВ БОРНЕО

МАЙН РИД

T&T

Майн Рид
Остров Борнео

1. САМОТНАТА ЛОДКА

Къде отиваше леката лодка, която приличаше на точка в безкрайността на морето?

Не се виждаше бряг, нито платна на хоризонта.

Явно някой бе спуснал лодката от търговски кораб и тя бе изоставена на произвола на вълните, вече обгорена достатъчно от палещите лъчи на слънцето, което бавно обхождаше зенита на безразличното празно небе.

Весла? Да, имаше весла, но никой не си служеше с тях.

Те висяха ма ремъците си. Вълните ги полюшваха едва-едва. Не се забелязваше ръка, която да се протяга да стори поне най-малък опит за гребане.

А вътре седяха шестима моряци – черните им сенки се открояваха върху светлата бразда, почти искряща до тях. Бяха живи, но с мъртвец...

Тримата – възрастни, бели, четвъртият – с цвета на сажди.

Единият от белите бе мургав, висок, с брада. Европейец. Или американец. Правилните черти на лицето му, високата му фигура сякаш издаваха, че е американец. И наистина той бе роден в Ню Йорк.

Съседът му също от бялата раса – се различаваше доста от него. Бе повече червен, отколкото бял, с остра коса, съвсем изсветляла от дългия труден живот под тропическото слънце. При все това можеше да се каже веднага, че е ирландец.

Третият бе много слаб, с голобрадо лице, с бледи страни, с хлътна-ли дръзки, остри очи. Носеше прости моряшки дрехи.

Черният цвят, сплеснатият нос, издугитe скули, вал-честите, малко изпъкнали очи и черните гарванови коси на четвъртия потвърждаваха малайския му произход.

Останалите двама бяха брат и сестра – разликата във възрастта им не бе повече от две години: момичето бе на около шестнадесет, а момчето – на четиринадесет. Те си приличаха много. Имаха еднаква височина.

Четвъртият бял, който лежеше мъртъв на дъното на лодката, бе облечен като обикновен моряк.

Неотдавна животът бе напуснал бледото изтощено тяло. По израза на надживелите го се четеше, че и те скоро ще изпаднат в същата

неподвижност.

И шестте същества бяха силно бледи, измършавели, измъчени от глада и жаждата.

Двамата юноши лежаха при кърмата с отпуснати ръце. Едрият мургав брадат мъж седеше на дъска и гледаше с изцъклени очи трупа, който лежеше в краката му. Другите трима също гледаха мъртвеца, но очите им придобиваха съвсем друг израз. Тези на ирландеца говореха за непоносима скръб по стар и много близък приятел. В очите на малаеца светеше спокойствие, характерно за расата му, а тези на човека с хлътналиите орбити бяха ужасни, издаваха най-страшното желание, което страданието може да пробуди в човешката душа – желанието за човекоядство.

Англо-американецът с кафявия цвят на кожата – капитан Робърт Редууд – бе собственикът на кораба, който търгуваше по островите на индийския архипелаг. Ирландецът бе негов дърводелец, малаецът – кърмчия, а другите двама – просто моряци от екипажа. Момичето и момчето бяха негови деца. Останали без майка, те придружаваха баща си в безкрайните му плавания.

На връщане от Манила, столицата на един от Филипинските острови, корабът бе грабнат от страхотна буря и отвлечен далече в морето.

Екипажът се бе спасил благодарение на лодката. Но сега бе вече обречен на бавна агония, причинена от глада, жаждата и изтощението поради непоносимата горещина. Хората гаснеха един след друг и другарите им ги изхвърляха в студения гроб. Той ги поглъщаше жадно.

Бяха останали шестима, поточно шест почти скелета, страданията на които изглежда щяха да бъдат прекъснати на следния ден. Агонията най-сетне щеше да свърши.

Бе доста странно, че смъртта бе пощадил най-вече юношите. Как ли бяха успели да се съхранят с крехките си тела? Мнозина от умиращите се бяха питали как е възможно едно девойче, едно момче да издържат и на глада, и на жаждата повече от тях, мускулестите, закалените в битките с морето мъже!

Един от най-силните, разбира се, бе капитан Редууд. Своята издръжливост тон дължеше на здравия си организъм по рождение, но и на присъствието на скъпите му деца – любовта към тях, мъката по участието им бяха притъпили отчасти, физическите му страдания.

Същото чувство поддържаше и ирландеца, който хранеше братска обич към своя капитан. Не от този ден познаваше той капитан Редууд. Бяха направили заедно първото си пътешествие. Много и все увлекателни морски истории бяха сторили от тях истински сърдечни приятели,

въпреки че единият бе началник, другият – подчинен.

Лишенията бяха сложили вече своя тежък отпечатък върху лицето на малаеца, както и върху лицата на останалите моряци. Бронзовият от-тенък на кожата закриваше бледността до известна степен, но все пак у малаеца трептеше още живот, той бе подвижен, нервен, искаше да докаже на останалите, че ще победи, че нищо му няма, че може да гребе още, стига силата да имаше думата, стига силата да представляваше някакъв изход в безкрайността на бездушието, наречено водна повърхност.

Над тях – небето...

Под тях – бездната.

Океанът.

Една нищо и никаква дъска делеше нещастниците от прозирната вода, пълна с ужасни чудовища, движещи се, следващи ги като светкавици ...

И нищо друго...

Нито земя. Нито кораб. Нито платно на сал... Нищо, което да може да им вдъхне надежда!

Около тях и над тях безразличието бе сияещ трепет, толкова по-светъл, колкото по-тъмни бяха ужасът и болката в гаснещите им души.

2. АКУЛАТА

Известно време нещастниците мълчаха, хвърляйки бързи, трескави погледи към трупа на дъното на лодката, погълнати от един-единствен въпрос: колко още ще продължи всичко това.

Споглеждаха се от време на време все по-плахо.

Капитан Редууд и ирландецът бяха поразени в един миг от необикновения див блясък в очите на моряка с хлътналите орбити. Отгатнаха смисъла на този блясък и си размениха многозначителни погледи.

Странното държание на моряка през последните двадесет и четири часа бе привлякло вниманието на всички, бе събудило в душите им пълна увереност за настъпилото му безумие. Легналият на дъното на лодката мъртвец бе деветият след корабокрушението. Морякът с хлътналите орбити седеше на скамейката с лакти на коленете. Бе обхванал главата си с ръце и не помръдваше. Дългото съзерцание бе разстроило бедния му мозък. Безумството в погледа му растеше – той сякаш се канеше да разкъса мъртвото тяло.

Капитанът каза тихо на дърводелеца си:

– Муртаг! Безполезно е да пазим повече мъртвия! Да му отдадем последна почит! Нека морето го отведе при своите деца, умрели досега на гърдите му. Той бе моряк и един истински...

– О! Да! – извика ирландецът. – Истински мъж бе той, деветият! Ако твоя милост не бе все още жив... бих казал, че добрите си отиват, а лошите остават, защото се питам постоянно – за какво може да послужи този черният срещу нас, който, види се, иска да ни изяде или поGREBE ... все едно.

Капитанът седеше сякаш на въглени. Безпокойството му от безумството в погледа на моряка с хлътналите орбити растеше: за щастие той бе погълнат от друго в момента и не го чу. С няколко думи, произнесени много тихо и бързо, капитанът успя да съобщи на Муртаг необходимо: „Дръжте го за рамената, аз ще държа за краката. Трябва да го изхвърлим съвсем леко. Ти, Лало, стой на мястото си. Нямаме нужда от своята помощ.“

Последните думи бяха отправени към малаеца на майчиния му език, за да ги разбере само той.

Малаецът седеше до лудия. Ако станеше и подадеше силната си ръка, щеше да се раздвижи цялата лодка, което можеше да привлече

вниманието на моряка с хлътналите орбити и да предизвика криза.

Мълчалив, както обикновено, малаецът отвърна с кимване на главата. Той не бе чужд на това, което ставаше в лодката, нито толкова глупав, че да не разбере положението на своя съсед.

Капитанът и ирландецът се изправиха безшумно, хванаха трупа и го изправиха. Колкото и слаби да бяха, товарът бе по силите им, нали не представляваше нещо повече от скелет, покрит с кожа.

Поставиха го на платформата, издигнаха очи към небето и задръжко започнаха да се молят. След това ирландецът се прекръсти набожно три пъти.

Подир церемонията мъртвият бе вдигнат с извадени над лодката ръце. Падането му във водата стана много тихо. Не се чу шум. Морето сякаш се разтвори и отбеляза мястото на гроба само с леко раздвижване, каквото би произвела една черупка.

Колкото и набързо да стана погребението, то произведе нужния ефект, внезапен и много силен. Приятелят на погребения се изправи и нададе прегракнал вик, който отекна надалече, протегна ръце над главата си и се наклони, подскочи, като едва не обърна лодката. Бе пожелал да се хвърли в морето. Но някаква мисъл го възпря.

Трупът потъваше бавно и тихо. Синята моряшка фланелка ставаше все по-бледа и по-бледа. Когато стигна до тъмната глъбина, към нея се спусна чудовище – акула с глава като огромен чук.

Отначало можаха да се забележат само две необикновени очи, блестящи с дива светлина между две издатини, сякаш стени, придаващи на главата наистина формата на чук. Акулата плуваше бързо към плячката. За миг всичко изчезна сред бълбукане на блестящи, приказно синкави бисерни светлинни. Заискряха фосфорни отблясъци, сякаш светкавици, раздиращи мрачно небе. После се показаха мехури над вълните. Всичко това продължи само няколко мига. И бе ужасно.

Чудовището бе отнесло мършавата си плячка в дълбините на тайнственото си владение.

3. АЛБАТРОСЪТ

Капитан Редууд и ирландецът стояха смразени от ужас пред зрелището. Юношите бяха не по-малко развълнувани. Изправени и неподвижни, те също следяха сцената, която така силно бе поразила баща им.

Дори малаецът, който от малък бе привикнал на най-трагични гледки и кървави развръзки, следеше живо вълните, където се бе разиграла внезапната драма. Върху спокойното му лице се бе изписало болезнено чувство.

Всички мълчаливо седнаха по местата си.

Само безумният остана прав, все така втрещил поглед във вълните, сякаш имаше намерение да проникне в най-потайните дълбини на океана. Наистина само един луд би могъл така да гледа станалото преди мигове. Но това положение не продължи дълго.

Нещастникът нададе още по-див рев, издигна отново ръцете си над главата и се покачи на една от скамейките.

Останалите не се съмняваха в намерението му.

Капитанът, Муртаг и малаецът скочиха едновременно, за да го уловят, но бе късно. Преди да бе успял поне единият от тях да го досегне, той се понесе между две вълни.

Никой не се осмели да се хвърли след него, да се опита да го измъкне. По всяка вероятност усилията на когото и да било щяха да останат напразни не само поради това, че всички в лодката бяха отслабнали до рискована крайност, но и защото нещастникът, безумието на когото го бе тласнало към бездната, можеше да повлече и него.

Всички в лодката бяха изправени в очакване удавникът да излезе на повърхността.

И ето, той се показва, но твърде далече. Тихият вятър, който постепенно се усилваше, бе отбил лодката доста настрани.

Когато забелязаха главата на безумния над разпенената повърхност, успяха да запомнят израза на лицето – то се бе преобразило сякаш по магически начин.

Безумието се бе превърнало в неописуем страх.

Потапянето в студеното море бе оказало върху трескавия му мозък бърза и решаваща реакция. Сърцераздиращите викове, е които молеше за помощ, подсказваха, че топ си бе дал сметка за опасността, в която се намираше.

Викове те му не останаха без отзив. Муртаг и малаецът грабнаха веслата и започнаха да гребат яростно, с всичка сила, а капитанът се по-мъчи да направлява с кормилото.

За миг лодката се отклони и се отправи към давещия се, който от своя страна, напълно изтрезнял, започна да плува към нея толкова бързо, колкото позволяваха и неговите изтощени сили.

Единствената опасност сега се явяваше акулата.

Корабокрушенците удвоиха усилията си.

Бяха изминали повече от половината разстояние. Петдесетина метра ги деляха от моряка с хлътналите орбити. Не се виждаше нито акула, нито друга опасна риба. Само високо по небето летеше голяма птица, чийто дълъг клон, извит като кука, и острите като нож крила показваха, че е албатрос.

Големият албатрос на индийските морета, който бе по-едър и от най-големите орли и достигаше размерите на кондора – тази гигантска хищна птица на Южна Америка.

Моряците от лодката хвърлиха разсеян поглед към албатроса. Трябваше ли да ги е грижа за този обитател на въздуха? Те се страхуваха от кръвожадната и свирепа акула и продължаваха да наблюдават морето, мъчейки се да проникнат в дълбините.

Чуваха се само воплите на плувеца, който си мислеше, че всеки миг ще стане плячка на морско чудовище.

– Господи, какъв нещастник – проговори най-сетне капитанът, – този път е спасен, няма вече от какво да се страхуваме. Още малко и ще го измъкнем!

Всички се бяха устремили към едничката цел, осъществяването на която сякаш щеше да облекчи мрачната им безнадеждност. Но вик, наяден внезапно от Лало, им даде да разберат, че идва някаква опасност.

Малаецът престана да гребе и ръката му увисна над греблото, сякаш парализирана:

В този момент над лодката премина някаква сянка.

Всички погледнаха нагоре.

Видяха албатроса, който летеше пред тях бавно и с извивки, като огромен сокол, дебнещ плячката си.

С шумолене, подобно на онова, което произвежда скрипецът, птицата летеше право към плувеца.

Към инстинктивните викове на жертвата се примеси прегракналото грачене на албатроса, последвано от крясък, който прозвуча като триумфална дива ирония. После се чу щракане – силният остър клон

проникна в черепа на моряка.

Другарите му от лодката се вкамениха.

Изтощени от дългото усилие, което бе завършило така трагично, нещастните корабокрушенци се отпуснаха на местата си като трупове и оставиха лодката на произвола на съдбата.

Морякът бе изчезнал завинаги в бездните на океана.

4. КРЯСЪКЪТ НА ДЮГОНА

До деня когато деветият моряк бе предал Богу дух от глад, а десетият бе прокълван от албатроса, нещастниците се опитваха от време на време да гребат, но ето че напълно престанаха да мислят за бряг. Слабостта и умората бяха взели връх в борбата на живот и смърт.

„Каква полза от безполезното изнуряване? – казваше си капитанът. – Не се вижда никаква земя, няма никакъв признак, че приближаваме земя, а дали ще срещнем кораб, не зависи от гребането.“

Само малаецът не се поддаваше на пълното отчаяние. Неговите големи черни очи светеха още с огъня на мисълта за спасение и непрестанно наблюдаваха пространството.

Безкрайният ден най-сетне дойде към края си.

Огненото слънце, което толкова време ги мъчеше с отвесната си жупел, изчезна в пазвата на океана. Настъпи внезапно тропическата вечерна здрачина.

Когато сенките на нощта покриха лодката с мрачното си покривало, капитанът коленичи до своите деца и отправи молитва към оногова, който държи в ръцете си живота и съдбите на всички хора по света. Малаецът, който бе мохамеданин, отправи от своя страна горещи молитви към своя Аллах.

Двамата повтаряха поклоните си сутрин и вечер от оня ден, когато корабът им бе разбит от бурята.

Навярно тази нощ молитвата им бе по-ревностна, тъй като чувстваха, че краят приближава, че вървят бавно, но сигурно към смъртта.

През нощта стана нещо, което се случваше рядко из тези морски ширини: небето се затъмни от облаци. На добро ли бе, или на лошо? Никой не можеше да каже. Ако облациите се окажеха предвестници на буря, лодката щеше да бъде раздробена на парчета и потопена. Ако всичко се ограничи до обикновен дъжд, облекчението им щеше да бъде значително, тъй като щяха да се запасят с вода. Каква радостна перспектива!

Но ето, че очакваният спасителен дъжд не падна.

Появи се слаба буря, която развълнува океана.

На следния ден корабокрушенците бяха все още между живите. Бе се появил първият благоприятен вятър, откакто бяха в лодката. Духаше в посоката, която искаха да държат.

– Всичко щеше да бъде по-различно, ако имяхме платно! – каза

капитанът.

– Платно ли? – каза Лало. – Та нали имаме мех за вода от навосъчено платно? Не можем ли да го приспособим за вятъра?

– Малаецът има право! – обади се Муртаг.

– Хайде, приятели, помогнете ми. Едното гребло ще послужи за мачта! Тази работа не е чак толкова трудна! – викна Лало.

– На твоё разположение сме! – Ирландецът откачи от ремъка едното гребло, докато другарят му разгъваше меха и се мъчеше да оправи гънките.

Със сръчността на стар моряк Муртаг издигна бързо пригответената мачта и я върза за двете страни на лодката. Помогна и капитанът, когато трябваше да се привърже платното за мачтата.

За миг вятърът подкара лодката така, че тя започна да оставя подире си светла бразда.

Корабокрушенците нямаха компас и не знаеха на коя страна ги носи вятърът. Но жълтеникава лента се забелязваше все още там, дето бе залезът, и те разбираха, че плават на запад, към големия остров Борнео. Знаеха, че той е най-близката земя, и тъкмо към нея желяха страстно да се отправят вече толкова дни. Набързо вдигнатото платно би могло, ако кажеше Бог, да ги отведе за една нощ много по-близо до дългоочакваната Земя, отколкото неколкодневното гребане с весла.

Нощта продължи цели дванадесет часа, тъй като на екватора, от който хората в лодката бяха отдалечени само на три градуса, денят и нощта са равни.

През цялото това време вятърът духаше точно в желаното направление, а здравото, навосъчено платно служеше отлично.

Всички се бяха развеселили и окуражили от бързината, с която напредваха към спасението.

Действително бяха изминали дълъг път, когато се показва зората. Нейните бледи сияния се бяха очертали едва-едва на хоризонта, когато до слуха им достигна звук, който предизвика у всички небивала радост.

Този звук отекна над мрачната повърхност на бездната и се отдели ясно от ромона на вълните и свиренето на вятъра.

Напомняше човешки глас, който вика за помощ.

– Какво може да бъде това, капитане? – попита ирландецът. – Да не би някой кораб да е в опасност?

Преди капитанът да отвори уста, същият глас отекна повторно, сякаш умиращ човек търсеше наистина спасение от бездната.

– Дюгон! – извика Лало.

– Да! За нещастие! – каза капитан Редууд с удвоена мъка.

Уви, опитните моряци знаеха, че дюгонът, наречен още „крава на източните морета“, не можеше да им бъде полезен с нищо. Дългите скимтения бяха сигурен предвестник на силна буря.

За капитана и за Муртаг появата на това китообразно морско чудовище съвсем не бе утеха и те се отпуснаха отново отчаяни на местата си.

Но Лало не мислеше така. Който познаваше по-добре и по-отблизо нравите на това морско животно, знаеше, че то е и земноводно, и там, където се намира, има непременно близка земя. Той изказа мнението си и всички се окуражиха и възвърнаха остатъците от човешката си устойчивост.

Зората прииждаше все по-сияеща, разперена, властна.

Пред уморените, но пълни с надежда погледи на корабокрушенците се очертаха изведнъж далечните сини планини на Борнео.

– Господи, земя! Земя! – извикаха в един миг всички.

– Слава на Господа Исуса Христа! – добави капитанът, като се прекръсти набожно.

Докато лодката, тласкана от вятъра, се носеше бързо към брега, той и двете му деца се поклониха на всички страни и горещо благодариха на владетеля на сушата и на морето, който с великото си милосърдие ги бе изтръгнал от лапите на океана.

5. КОРАЛОВИТЕ РИФОВЕ

Като приближиха брега, корабокрушенците забелязаха, че пред него светлее бяла линия, подобна на снежна верига. Разстилаше се наляво и надясно, додето стигаше погледът им.

Преграда от коралови рифове!

От онези, които окръжаваха по-голямата част на островите в Индийския океан. Сякаш искаха да запазят навеки красивите брегове от пристъпа на спокойния в хубави дни, но ужасен при буря океан.

Когато рифовете станаха съвсем видими, капитан Редууд разбра, че е невъзможно да се премине, докато вятърът духа силно, че всеки опит би отнесъл лодката към сигурна гибел.

Приятелите развързаха бързо платното и го оставиха на дъното на лодката. Греблото, което бе послужило за мачта, оставиха право, тъй като имаха на разположение още пет гребла. Лало и Муртаг сграбчиха по две весла. Капитанът седна при кормилото и всеки вече знаеше какво трябва да върши.

Капитанът реши да направлява лодката колкото се може по-внимателно, за да не попаднат в рифовете, острият гребен на които се подаваше вече над бялата пяна.

Отслабнали от продължителните страдания, гребците правеха огромни усилия, за да удържат лодката, да се справят с волята на вятъра – той им бе направил такава услуга, а сега можеше да се окаже фатален за тях!

За щастие, изгряващото слънце се показва цялото над хоризонта, сякаш се усмихна и ги извееш, че им идва на помощ. Под влиянието на първите му лъчи вятърът престана бързо. Дългите скимтения затихнаха напълно. Вълните започнаха бавно да се смаляват. За капитана бе вече много по-леко да направлява лодката. Без големи усилия той я подкара успоредно със скалите. Като изминаха така около миля, забелязаха между подводните скали проход, който можеше да се премине, без да се излагат на голяма опасност.

Носът на лодката се насочи веднага натам. Гребците събраха последните си сили, а капитанът стисна кормилото.

Опитът бе дързък. Макар че вятърът бе утихнал, морето не се усмиряваше, вълните се разбиваха в скалите с див шум, какъвто се получава само при вулканични изригвания.

Между кипящите колони се провираше тясна ивица вода, сравнително по-спокойна. Но и там всяка обикновена лодка би се изложила на голяма опасност.

Въпреки благоприятните условия напоследък капитан Редууд и неколкоцината оцелели по чудо служители от екипажа му щяха да загинат сред скалите на Борнео и да послужат за храна на акулите, които намираха благоприятно убежище край тях. Но ако бе писано така! В действителност молитвите, които нещастниците непрестанно отправяха към небето, непосредствено след като бяха забелязали скалите, бяха чути и онзи, който бе закрилял лодката при толкова злини и опасности, протегна към нея ръката си и ѝ даде сили да победи.

С удивителна сръчност капитан Редууд я отправи към тесния и крайно опасен проход. С пламенност, каквато само неминуемият сблъсък с гибелта можеше да влее в моряшкото сърце, Муртаг и малаецът започнаха да въртят веслата така, че сами останаха крайно изненадани от себе си.

Техните усилия бяха така единни, че след десет секунди лодката бе преминала вече прохода и се плъзгаше под напора на веслата сякаш по гладката повърхност на езеро.

Още десетина минути и основната греда на лодката докосна пясъците на Борнео.

И нейният екипаж стъпи на земя!

Бедните хора! Не бяха изминали и сто метра по нея, треперейки като деца, когато паднаха на колене с чувството, че са слезли с Христофор Колумб на остров Кат или с пуританските пътешественици – на скалата Плимут.

Поклониха се дълбоко на Бога и благодариха дълго за избавлението си.

6. ГРАМАДНАТА МИДА

– Вода! Вода!

Нямаше и не можеше да има моряк, който да не знаеше, че гладът се понася трудно, но жаждата – още по-трудно.

На първо време не можеше да се каже кое от тези две мъчения бе по-болезнено за спасените на брега. Навярно те усещаха, че остротата от болките поради глада постепенно бе намаляла, а продължителната жажда се бе превърнала в агония. Бяха лишени от храна вече пяла седмица, но жаждата сега ги измъчваше с всичката си жестокост.

Ето защо веднага след като привършиха молитвата си, те извикаха почти едновременно:

– Вода! Вода!

Огледаха се.

Трябваше наоколо да забележат извор или ручей.

Безграничният океан се люлееше пред тях тъкмо с онези води, които им бяха причинили толкова страдания.

Обърнаха очи към гората, която се разстиляше на стотина метра от тях.

Пясъчният насип, дето бяха стъпили, се вмъкваше между гората и водата. Забелязаха недалеч отделено дъгообразно място. По всичко личеше, че можеше да се окаже малък залив, образуван от океана или от устието на някоя река.

Лало, който бе запазил все още сили, притича, за да се увери, че пред тях се простира залив. Останалите го изпратиха с жадни погледи. Бяха разпънати между страха и надеждата. Но капитан Редууд страдаше повече от страха – знаеше, че в тази част на океана минават понякога дълги месеци, без да капне капчица дъжд, и ако човек не открие извор или поток, е изложен на опасността да умре мъченически от жаждата.

Видяха как Лало се наведе над малкия залив, напълни шепите си с вода и я поднесе към устата си. В същия миг до тях достигна радостният вик на малайски език:

– Вода! Сладка вода! Река!

Тези думи бяха посрещнати с радостта на самия малаец, както сутринта, когато се чу за първи път викът: „земя!“ Затичаха към реката.

Легнаха по корем на брега и с ненаситни глътки започнаха да утаяват жаждата си.

Водата вля нов живот у тях. Те не се досетиха, че тъкмо тази река бе спасила живота им – тя се вливаше в океана и правеше прохода между кораловите рифове. Без нея те нямаше да могат да открият път и щяха да погинат при буйното оттегляне на вълните от брега.

Като престанаха да страдат от жаждата, усетиха глада. Обзе ги една-единствена мисъл – с какво да се нахранят час по-бързо!

Очите им отново се обърнаха към гората.

Само погледът на Лало бе насочен към мястото, дето бе останала лодката. Там малаецът бе забелязал нещо крайно интересно. Извика Муртаг и му каза да събере сухи клони, да запали огън, след което се отправя нататък, придружен от капитана и от юношите.

Там, дето свършваше пясъчният насип, започваше гората. Гъстите стъбла на дърветата образуваха жива стена, висока повече от тридесет метра. Само няколко дървета, пръснати тук-там, бяха извън тази линия. Близо до океана се намираще много голямо дърво. То хвърляше огромната си сянка под високото гладко стъбло и дългите листати клони. Топлината на слънцето, издигнало се вече високо над хоризонта, не можеше да проникне тук.

Мястото бе великолепно за лагеруване.

Корабокрушенците можеха да си отдъхнат, да възвърнат силите си и да обмислят спокойно как да си построят жилище.

Наоколо имаше сухи клони в изобилие. Муртаг натрупа цяла камара и потърси огнивото си, за да запали огън.

Вниманието на малката група бе привлечено от Лало.

Каква правеше долу при лодката?

Удивлението им се усили, като видяха, че той отминава мястото, дето бе останала, лодката, и се насочва към скалите.

Той нагази във водата до колене, след това се наведе и започна да се бори с нещо, което те не можеха да видят.

Удивлението им нарасна, когато го видяха да се изправя с някакъв предмет, приличащ на скала, за който се бяха сраснали множество черупки и морски растения.

– Какво ще прави тоя дявол с това, дето е хванал? – попита Муртаг изненадан. – Гледай, капитане! Да не би да ни кара да ядем камъни?

– Не бързай, Муртаг – каза капитанът. – Лало не носи камък. В ръцете му е някакво черупчесто животно!

– Ти се подиграваш с мен, капитане?

Както казахме, двамата бяха стари приятели, на кораба Муртаг говореше само на „ви“ на началника си, но преমেждията ги бяха свързали

дотолюкова, че това „ви“ бе отпаднало по естествен път.

– Ако не се лъжа, Лало носи на рамото си огромна мида! – каза капитанът.

– Мида ли? Ще видим, капитане! Мида – две крачки дълга и повече от една широка! Хайде де!

– Пак ще си говорим – настоя капитанът. – Не виждаш ли подробностите? Там, до големите набраздени стени? Хайде, Муртаг, по-бързо пали огъня, Тези миди имат силна миризма и не могат да се ядат сурови.

Муртаг се подчини.

Когато малаецът пристигна запъхтян под тежестта на странния дивеч, пушекът вече се бе вдигнал и огънят прашеше.

– Вземете, капитане! – каза малаецът, хвърляйки товара си на земята. – Ето ви мида, която ще стигне за всички. Тя е отлична и няма защо да се мъчим да я разваряме. Огънят ще направи това.

Всички се събраха около огромното черупчесто животно и с любопитство започнаха да го разглеждат.

Бе наистина рядко мекотело, което се срещаше из моретата около Индия. Малайците го наричаха „сингапурска мида“. Лало малаецът бе намирал такива мили, дълги повече от метър и широки до петдесет сантиметра.

Той я вдигна с две ръце и я сложи над огъня. Наслага главни около нея и отгоре, докато я затрупа съвсем. Полепените водни растения започнаха да пукат, морската вода се пръскаше до клоните на дървото.

Не мина много време и Лало малаецът, който не за първи път приготвяше така сингапурска мида, съобщи тържествено, че яденето скоро ще започне. Това известие бе посрещнато с радостни викове. Всички се заеха да разварят жарта, помагаха си с една кука, която Муртаг донесе от лодката. Извадиха мидата. Насядаха около голямото мекотело и го нападнаха стръвно. Ни-кой не помисли да се помръдне от мястото си, докато не останаха само няколко парченца месо, полепени по черупките.

Като очистиха и последните останки, нашите приятели престанаха да усещат така остро болките от глада и се отпуснаха доволни.

7. ОПАСНО МЯСТО

След такова богато ядене бе естествено да си отдъхнат също до насита – целия следобед и цялата нощ. Трябваше да забравят непосилната умора.

Спаха добре, макар че постелка им бе само голата земя, а покривка – няколко окъсани дрехи, които едва-едва се държаха на телата им.

Зората пристъпи лазурна и лъчезарна и заля Борнео с милиардите си брилянтни отблясъци.

Приятелите станаха, безкрайно учудени от душевната си и физическа бодрост.

Деца на капитана, Хенрих и Елена, бяха не само бодри, но и безкрайно щастливи. Имаха желание да обиколят навред и да разгледат околността: красивия пясъчен бряг, чист като сребро, синьото покривало на океана, което се сливаше в далечината с небето, великолепния пояс от скали, преграждащи възхитителен ръкав от водите, спокойни като езеро, ручей с прозирните плисъци прохлада, в които се мятаха странни риби, сетне големите дървета, навярно неизбродната гора, дето се забелязваха палми с широки корони... хилядите неща, които образуваха този очарователен тропически пейзаж.

Но преди да се хвърлят към тази необикновена красота, те изпитаха отново желанието да изядат колкото се може по-бързо още една сингапурска мида. Разбраха, че щастието няма да бъде пълно без добър нов обяд.

Уви, първият щеше да им бъде само спомен.

Гладът започна да ги мъчи отново. Как можеха да го задоволят?

Отговорът не бе никак лесен.

Отгоре на всичко нямаше кой да се погрижи – Лало бе отишъл да изследва тресавището, което бе посетил набързо. Муртаг бе край брега на ручей, зает с ловене на розови и златисти риби, а капитанът, въоръжен с пушката си, бе отишъл към гората.

Хенрих и Елена бяха останали сами под дървото, баща им не бе и помислил, че така ги излага на опасност. Той познаваше добре живота на остров Борнео и бе сигурен, че наоколо не може да има нито тигър, нито лъв. Ако бяха на Суматра, най-близкия остров до Борнео, или край брега на Малака, Конхинхина, Индустан, би се страхувал, че подобен звяр може да нападне децата му. Но по бреговете на Борнео човек не бе

изложен на подобна среща. Ето защо капитанът бе препоръчал на Хенрих и Елена само да не се отдалечават от дървото.

Но те не можеха да изтърпят дълго да чакат. Скоро им стана безкрайно досадно, пожелаха страстно да се раздвижат. Огледаха се, за да видят дали няма да открият нещо, което да им послужи да седнат. Нямаше нито пън, нито голям камък наоколо. Брегът бе покрит само с чист бял пясък.

– Намерих! – извика внезапно Хенрих. – Виждаш ли черупките на вчерашната мида? Ти ще вземеш едната, аз – другата.

Той се наведе и започна да приспособява големите черупки за столове. Бяха седнали вече на тях, когато той усети, че нещо е паднало на рамото му и се търколи по черупката, оставяйки по нея дълги резки.

Отначало си помисли, че някой бе хвърлил камък.

Огледа се бързо и веднага забеляза тъмнозелена топка, покритата с дълги и остри бодли.

От пръв поглед разбра, че тя не бе хвърлена от някого, а бе паднала от дървото.

Несъмнено това бе едър плод, който, ако бе паднал върху главата му, сигурно щеше да го убие на място.

Той и Елена не бяха толкова глупави, че да останат на мястото, де-то животът им бе застрашен така нелепо. Напълно бе възможно и други плодове да се откъснат само подир миг. Те хукнаха с всичка сила и се спряха, когато се почувстваха в безопасност.

Разгледаха отдалече зелената топка, която бе останала на пясъка до двете големи черупки, после вдигнаха очи към дървото – по него висяха още много такива топци със същите размери.

Колкото и силно да бе желанието им да разгледат отблизо плодовете, не посмяха да се върнат при черупките. Освен това ръката на Хенрих бе доста сериозно ранена. Сестра му вдигна ръкава на ризата и видя, че кръвта продължаваше да тече. Тя завика.

– Какво има? – попитаха Муртаг и Лало, идвайки тичешком.

Миг след това спокойният малаец си даде сметка за станалото.

– Дурион! – каза той, отправил поглед към дървото.

– Дурион... – повтори капитанът.

– Да, и грешката е моя, че не помислих по-рано за това и не ви предупредих! – въздъхна Лало. – Това е опасно! Много опасно! Ако тази топка падне върху главата на човек, с него е свършено. Уверявам ви!

8. БРУЛЕНЕТО НА ДУРИОНИТЕ

Докато всички си задаваха въпроси, Муртаг се отдели и се затича към плода, за който първи път чуваше.

Лало го изгледа със скрита усмивка. Дали заради подигравките, които ирландецът му бе отправял понякога, искаше да си отмъсти? Или намираше, че лекомисленият, за да престане да се меси навсякъде, трябва да си опари ръцете достатъчно здраво? А може би искаше да се пошегува... Както и да е, неговият поглед светеше, пълен с ирония и злобен пламък, докато приятелят му бързаше към дуриона. Очакваше края на това действие с високомерно презрение.

Ирландецът не подозираше каквото и да било. Бързо се спусна върху плода, но веднага след като го повдигна, го изпусна, сякаш бе хванал току-що изваден от огъня картоф.

– Боже! – извика той. – Ръката ми е в кръв! Какво направих?!

– Внимавай, Муртаг! – едва сега се обади Лало. – Не гледай нагоре. Защото главата ти също може да се опари така!

Муртаг вдигна уплашено очи към клоните и се отстрани бързо.

Доволен от триумфа си, малаецът се отправи предпазливо към дуриона. Без да сменя поглед от плодовете, които висяха над главата му, той набоду дуриона на дългия остър прът, с който си бе послужил при лова на мидата, и със силен замах го хвърли към брега.

Затича към него, извади дългия си нож и го забоду между бодлите. Отвътре се показва вкусната месеста паст на плода.

Всички си взеха по малко, но плодът не можа да ги засити.

Трябваше да се намери нещо за ядене: дивеч, риба яли черупчесто животно. Струваше им се, че мидата бе открита съвсем случайно. Лало бе загубил всяка надежда да намери друга.

Дурионът се оказа не само приятен на вкус, но и много хранителен, всички се почувстваха по-добре. Явно той можеше да замести всяка друга храна, но как можеха да си набавят по-голямо количество?

Стъблото на дървото бе право и гладко. На височина около двадесет и пет метра то нямаше нито клон, нито дори чеп, на който да си опреш крака. Въпреки това Лало можеше да се покатери, ако бе в нормално физическо състояние. Макар че страдеше по-малко от другите, той бе загубил много от своята сила и подвижност.

Наблюдаваше дървото и мислеше трескаво – как да измери на чин

да обрули плодовете.

Внезапно светла и оригинална идея блесна в мозъка на капитан Редууд.

От кораба си бе взел стара пушка, с патроните на която можеха да се достигнат плодовете.

Той пристъпи веднага към действие.

Напълни пушката, прицели се там, дето плодовете бяха най-гъсто разположени, и гръмна.

Прицелът не бе лош: пет-шест плода се строполиха на земята. Вторият гърмеж събори още дузина и малката група се снабди с храна за около двадесет и четири часа.

Събраха предпазливо бодливите плодове и ги отнесоха под едно от съседните дървета.

Пренесоха и немногобройните неща, които бяха останали в лодката, тъй като решиха да се установят на това място.

Бе непоносимо горещо и нямаше какво да пекат, затова не накладоха огън. Задоволиха се само със зрелите дуриони. Като се нахраниха добре, Лало малаецът разказа някои подробности около дървото, на което трябваше все пак да благодарят за закуската.

Дурионът се оказа едно от най-грамадните дървета сред горите в тези области. Той приличаше много на бряст, само че кората му бе гладка. Срещаше се из островите на Индийския архипелаг. Неговият плод не бе много известен, тъй като не можеше да се пренася на далечно разстояние, когато е узрял.

Имаше формата на малко удължена топка, бе голям колкото кокосов орех. Черупката му имаше хубав броите цвят и бе покрита с твърди остри бодли, основите на които образуваха шестоъгълник.

С тази „бодлива коса“ дурионът бе така добре защитен, че бе невъзможно да го вземеш в ръце. Основата на бодлите бе много здрава, от каквато и височина да паднете плодът, те не се чупеха, нито превиваха.

Когато плодът узрееше, падаше от само себе си. При хубаво годишно време местното население събираше големи количества дуриони, които консервираше в бамбукови делви и запазваше за през цялата година. Така приготвените дуриони добиваха крайно неприятен за европейците вкус, но туземците ги обичаха много и ги ядяха като подправка с ориз.

– Ясно – обади се по някое време Елена, – този дурион не е по-вкусен от потокалите или гроздето, но като храна е незаменим!

9. ЗАДАВИЛИЯТ СЕ ГАВИАЛ

Като се нахраниха, тримата мъже се замислиха как да приготвят нещо по-глъсто за следващ: ч път, нещо като дивеч, птица или риба.

Лало нагази до колене във водата, надявайки се да намери някоя сингапурска мида. Бе взел със себе си бамбуков бастун, с острия връх на който проверяваше пясъка, за да се увери, че някоя мида не се е заблудила и спотаила.

Братът и сестрата бяха оставени отново сами. Заръчаха им да не отиват под дървото, само да се окъпят внимателно, за да се освежат и успокоят.

Те влязоха във водата на известно разстояние един от друг. Хенрих предпочете брега на океана, а Елена избра потока, прозирната вода и хубавия пясък. Тя предполагаше, че тук ще бъде по-добре предпазена от едно внезапно и буйно оттегляне на вълните и теченията.

Но скоро се оказа, че бистрият поток бе само привидно спокоен. Едва капитанът и неговите хора се бя-ха отдалечили, и в затихналия обеден въздух се разнесе вик, който подплаши пъстрокрилите птици в гората и ги накара неочаквано да спрат песните си. Сякаш бяха чули ек от пушката на Редууд.

Този вик бе чул и от капитана, който в това време обикаляше на известно разстояние, търсейки удобно място, за да залегне. Муртаг също чу, тъкмо когато се бе надвесил над стръмния бряг, всецяло увлечен в подмамването на рибите. Лало малаецът бе нагазил до колене във водата и мислеше единствено за сингапурската мида, но трепна и се обърна.

Хенрих се послуша уплашено. Викът бе нададен от Елена.

За миг капитанът и хората му се събраха на брега на потока. Очакваше ги ужасно зрелище.

Тъй като на брега нямаше достатъчно вода за плуване, младото момиче бе отишло до средата на течащата вода – около тридесет метра широка. Над нея се виждаше само главата на Елена.

Точно срещу нея, откъм другия бряг се показваше друга, но чудовищна глава – грамадно влечуго, подобно на гущер, бе изпълзяло от покрито с тръстика място с голяма бързина, бе дълго седем метра, с глава около метър и с не по-малки челюсти.

– Гавиал! – извика малаецът.

– Гавиал! – повториха останалите.

Ужасът ги задавяше. Само петнадесетина крачки деляха момичето от чудовището. Сякаш нищо нямаше да може да помогне.

Моряците познаваха много добре нрава на животното, прекосяващо потока право срещу момичето.

Тръпки побиха мъжете.

– Боже! Господи! Спаси! – викаше Елена.

Още минута и гавиалът щеше да бъде над нея.

Баща ѝ, истинско въплъщение на отчаянието, стоеше, без да помръдне. Нима пушката можеше да му помогне? От страх той я бе забравил в ръката си. Малките куршуми щяха да се сплескат върху бронята на влечугото, ако все пак той дойдеше на себе си и гръмнеше.

Дори да можеше да го улучи в окото, нямаше да успее да предотврати фаталния край.

Ирландецът размахваше въдицата си безпомощно. Какво можеше да предприеме той, за да спаси момичето на обичния си приятел капитана? Хенрих, излязъл гол от водата и без оръжие, стоеше сякаш вкаменен.

Инстинктивно и тримата се спуснаха към водата, за да застанат между влечугото и неговата жертва. Но Лало, предугадил намерението им, ги превари. Със спокоен и силен глас той им извика да не се помръдват от местата си. Те се подчиниха, тъй като видяха, че той е готов за някакво незабавно действие.

В ръцете си държеше единичното оръжие, което за нищо не можеше да му послужи – бамбуковия малък прът, заострен от двата края. Той го бе измъкнал измежду главните на огъня, когато бяха пекли мидата. Това бе бастунът, с който бе измервал дълбочината на пясъка. Той бързо бе извадил ножа си, за да заостри и другия край. И бе успял. И ето, вече бе между чудовището и Елена. Миг след това черната му къдрава глава се мярна над водата съвсем близо до зиналата челюст на влечугото; сетне той изчезна под водата, но бронзовата му ръка се издигна, размахвайки двустрия прът, който започна да се движи така бързо, че се забелязваше едва-едва. Влечугото започна да отстъпва и така страшно да пляска по водата с опашката си, че наоколо се образува облак от пяна.

В този вихър главата на малаеца се показва отново, но сега по-близо до момичето, което се бе върнало на брега под закрилата и напътствието на своя спасител.

Мина доста време, докато потокът придоби обикновеното си състояние. В продължение на час влечугото полагаше непрестанно усилия да

се отърве – силната му опашка продължаваше да пляска по водата и да я обръща на пяна, но вълните все повече и повече пълнеха разтворената му челюст и се стичаха в гърлото му.

Смъртта му бе неизбежна, нямаше никаква възможност за спасение.

И ето че грамадният труп на гавиала бе понесен от течението към океана, за да послужи на свой ред за плячка за акулите и другите морски чудовища, по-отвратителни и много по-свирепи от него.

Ще бъде излишно да споменаваме за безкрайната благодарност на капитан Редууд и голямата мъка, която изпитваше, че няма възможност да се отплати веднага на малаеца за неговия бърз ум, за себеотрицанието, с което се бе хвърлил срещу влечугото и бе раз-чекнал с бамбуковия прът челюстта му.

10. ПТИЦАТА ЗЕМЕКОПАЧ

Яденето само на плодове бе приятно за нашите приятели в много отношения, но тази храна не бе достатъчно питателна. Ирландецът казваше, че предпочита картофи с малко масло или парче жамбон, та макар и от стар вол.

Уви! Всички бяха съгласни, че едно парче прясно или солено месо щеше да бъде наистина по-полезно за тях.

Но къде и как можеха да се снабдят с него?

Пълното съгласие между членовете на малката група корабокрушеници не разрешаваше въпроса, който си оставаше открит.

Капитан Редууд обходи навред гората, но в нея сякаш нямаше жива твар, повече от час се скита той между разлистените дървета, без да забележи някакво четириногло или птица, а макар в реката да имаше риба и доста черупчести животни – в морето, нито Муртаг, нито Лало малаецът можаха да уловят нещо.

Желанието или по-точно необходимостта да ядат месо бе тъй настоячива, че започнаха да съжаляват, задето бяха оставили мъртвия гавиал да изчезне в океана.

Надвити от слабостта и отчаяни от неуспеха, те се отказаха да приемат каквото и да било и се изтегнаха под дървото.

Когато сложиха вечерята, състояща се от дуриони, каквито бяха и двете предидущи трапези, стана дума за яйца и всички изпитаха силно желание да похапнат малко от тази благодатна и силна храна.

О! Само да има поне десетина!

Поне осем!

Поне шест! Или пет!

Но яйца не можеха да се намерят по-лесно от дивеч.

– Къде да търсим? – Муртаг нададе вопъл.

Храбрият ирландец считаше, че е способен сам да изяде повече от дузина, безразлично дали сварени или сурови, или пържени яйца. „Бих дал всичко, само да видя поне едно яйце – простена той на себе си, – макар че бих изял цял кош, та дори да са яйца на лебед или камилска птица! Големината няма да ме уплаши! Но как да ги намеря тия пусти яйца?“

– Лесна работа – каза Лало малаецът. – Не чухте ли, че тази нощ писна тавонът?

– Това е едра птица. Като пуйка. Добре я чух! – каза ирландецът. Издаваше стонове като моите... Като човек, който умира!

Хенрих каза:

– Да, наистина, и аз си спомням, слушах стенания през цялата нощ. Беше дори досадно. Та това било значи птица? Но какво ни засяга нас сега?

– Гнездото на тази птица, Хенрих – каза Лало, – не може да бъде далече. Тавонът си вие гнездото в пясъка до самия морски бряг. Утре заран ще го потърся и по всяка вероятност ще го намеря.

Наистина, цялата нощ, която бе преминала в ослушвания, всички от групата бяха чули някакъв оплаква-телен глас, който им бе действал доста неприятно.

Капитан Редууд си бе помислил, че пясъците на Борнео се огласят от малки морски птици, но съвсем не се бе досетил, че е възможно в тях да бъдат открити гнезда, пълни с яйца.

Щом се показа сияещото огромно слънце, всички вече бяха на крак с надеждата да убият поне две-три чайки. Но птица не се виждаше наоколо, колкото и да се взираха, да молеха небето.

Тогав Лало реши, че не големи морски птици са смущавали нощта им, ами горски птичета са идвали на брега, за да снесат яйцата си.

Отново надежда!

Отново вслушване и трескав трепет с леко отворени гладни уста.

Изведнъж забелязаха цяло ято птици.

Бяха около петдесет. Вървяха с отмерени стъпки по пясъчния бряг сякаш бяха домашни, и се отправяха към някоя новозасята нива, за да си клъвнат по някое и друго зърно.

Бяха средно големи, с лъскави и черни пера, нежно обагени в червено, гребенестите им глави и вирнатите опашки им придаваха голямо сходство с европейските птици.

Бяха няколко вида. Някои се приближаваха до вида на пуйките, а други си приличаха с фазаните.

Видът танегала между другите си особености имаше и тази, че снасяше яйцата си в пясъка и ги предоставяше на естественото излюпване.

Оттам и името им – „строители на могили“, – дадено им, въпреки че не всичките видове се подчиняваха на този закон.

Понякога както тук, на острова, така и в Австралия, те строяха наистина могили от треви и пръст, които достигаха пет метра, а в окръжност – до двадесет.

Лало ги нарече „тавони“. Те бяха току-що кацнали на брега и ето че

заобиколиха една могила и застанаха точно срещу корабкрушенците, които бяха успели да се прикрият в дебелия сенки на дърветата.

Наблюдаваха всичките им бързи или бавни игри, кудкудякания, спорове, храненето им с червен или охлюви. Разпознаха „петлите“ на ятото. Бяха на около двеста метра от тях. Капитанът протегна ръка към пушката си и се приготви да стреля, но Лало малаецът му направи знак да чака и добави тихо:

– Не бива, капитане, няма да улучиш, защото са много далече. Те търсят място за яйцата си. Ще бъде по-разумно да изчакаме, да видим къде ще ги снесат.

Капитанът остави на земята оръжието си и всички мълчешком продължиха да наблюдават птиците, които започваха да копаят пясък с лапи, изхвърляйки го зад себе си. Той, издиган като вихър, ги скри скоро и тази игра продължи около половин час.

Наблюдателите видяха сетне кухня с доста голям диаметър и с дълбочина, скрила по-голямата част от ятото.

Каква бе работата, която вършеха птиците? И защо само женските птици я вършеха? „Петлите“ се разхождаха наоколо важни, с вирнати опашки, сякаш господари в деня на тържество.

Странната сцена продължи още час. През това време Лало малаецът употреби цялото си влияние, за да спре другарите си от всякаква намеса. Обещаваше им, че търпението ще бъде богато възнаградено.

Най-после работата на птиците бе привършена. Но последва друго ровене. Пясъкът бе нахвърлян в дупката със същата пламенност, с която бе изхвърлен, и при същия облак от прах. Сетне тавоните се разпръснаха на групи на разни страни – едни забързаха към брега, други излетяха отвесно и изчезнаха в гората.

– Сега е наш ред – каза Лало с широко разтворени от радост очи, – сега е моментът да получим възнаграждение за търпението и благодарумието! Имаме яйца! Уверявам ви, те са по-сладки от месото на дуриона!

Всички скочиха в миг и се озоваха на мястото, дето така усърдно бяха работили птиците.

Нищо не бе останало от дълбоката кухня: пясъкът бе така добре заравнен, както и наоколо. За щастие, бяха останали драскотини и следи от нокти – без тях бе невъзможно да се открие доскорошната дупка.

Лало и Муртаг затичаха към лодката и донесоха по едно гребло. Дупката бе скоро разкопана, показаха се около тридесет едри яйца с червеникави черупки.

Имаха формата на обикновените кокоши яйца. Правеше

впечатление само едрината им, съвсем неотговаряща на едрината на птиците, които ги бяха снесли.

С ловкостта и грижливостта, свойствени на народността му, Муртаг счупи първото яйце, до което се докосна, и изсипа вътрешността в калаен съд, голям колкото обикновена чаена чаша – той се напълни до ръба.

Това снабдяване с храна идваше тъкмо навреме. Думите на малаеца бяха верни: яйцата можеха да бъдат сравнени с кокошите.

Свариха десет за следната, сутрин.

Една от черупките на сингапурската мида послужи за тенджерата, в която сложиха вода да заври, а другата приспособиха за тиган и си направиха великолепен омлет.

11. ЛАНООНЦИТЕ

Мидата бе възобновила дейността на празните стомаси на приятелите, плодът на дуриона им послужи като десерт и им оказа общо благотворно влияние, но яйцата им помогнаха да възвърнат напълно жизнените си сили: те почувстваха как кръвта им възвръща нормалния си пулс. Муртаг се чувства пръв възроден изцяло и заяви това пред всички, но и те се присъединиха скоро към него – започнаха да обмислят бъдещите си планове. Едва сега се огледаха и разбраха, че всъщност са сами на островния бряг, че пред тях са рифовете и безкрайността на океана. Кога и как щяха да успеят да напуснат тази самотност? Брегът изглеждаше необитаем. Не бе много гостоприемен, но все пак ги нахрани. Не възнамеряваха да останат на него.

Цялата вечер обмисляха плана, който щяха да приложат, необходимите средства за прилагането и успеха му, както и приготвянията, които трябваше да направят.

Оставаше да решат: да потеглят ли по море със своята неудобна лодка, или да тръгнат по сушата с надеждата да намерят някое европейско седалище.

Капитан Редууд знаеше, че има няколко такива седалища на остров Борнео. Той познаваше холандската резиденция на Самба и Сарабан. Кантората на английското правителство на остров Лабуан и странното ино-родно седалище – полуколониално, полуанглийско, което бе под властта на дръзкия английски авантюрист сър Джеймс Брук, присвоил си титлата раджа на Саравак.

Ако можеха да стигнат до някое от тези места, щяха да се считат спасени. Оставаше да се реши кое от тези седалища можеше да се намира най-близо и как трябваше да се отиде до него – по море, по брега или като се прекоси островът.

След дълги размисления решиха да отидат до Лабуан.

От крайбрежната точка, където капитан Редууд предполагаше, че бяха попаднали, град Лабуан му се струваше най-близък, а освен това там щяха да бъдат приети най-добре.

Разбира се, никой от малката група не предложи тръгването да стане веднага – това би било лудост. Техните сили не бяха още за такъв риск. Разговорът имаше за цел само да се обмисли пътуването, часът на което оставаше неопределен.

Макар че бяха живи и здрави и на твърда земя, където не ги застрашаваха опасностите на бездната, те не се считаха още победители, нито предпазени от всяка опасност.

Брегът, дето бяха слезли, изглеждаше съвсем безлюден. Страхуваха се да не би да се покажат отнейде изведнъж човешки същества.

Като имаше предвид положението на лодката, когато се бе появила морската вихрушка, изминатото разстояние от този момент и посоката, към която бяха плавали, капитан Редууд не се съмняваше, че се намират на северния бряг на Борнео, срещу Целебското море. Той отдавна обхождаше бреговете на Малайските острови и знаеше, че тази част от крайбрежието е най-опасна не само поради дивите зверове, но и поради честото появяване на пирати.

Тези хора, познати със своите жестокости и грабежи, се спускаха от пустите крепости сред многобройните езера на Малайските острови и се пръскаха по целия Индийски архипелаг. Но техните любими места бяха моретата, които ограждаха островите на Сулу, между Борнео и Нова Гвинея. Те бяха известни под името ланоонци от Иланон, полуостров от острова Минданао, който им служеше за главна резиденция и най-сигурно убежище.

На Борнео те бяха известни под името пирати даяки, име съвсем неточно, тъй като по-голямата част от тези морски разбойници нямаха нито вяра, нито закон и бяха наистина крайно жестоки: даяките (населението на Борнео) имаха малко общо с тези главорези и бяха най-често първите им жертви.

Лодките, с които си служеха бандитите, бяха тежки, приличащи много на китайските кораби, наречени прауси. Мачтите им бяха къси и здрави, а платната – четвъртити, от плетена тръстика.

Тези престъпници се уповаваха, разбира се, най-вече на множеството си дълги и приличащи на лопати весла. Всеки праус имаше около тридесет-четиридесет весла, а по-големите – много повече.

Преимуществото на веслата бе в това, че в тропическите области, дето силните ветрове и големите затишия не бяха рядкост, с тях можеше да се вземе преднина при преследването на платноходите.

Залавянето на кораби не винаги бе единствената цел на тези пирати.

Понякога те изоставяха тази работа като недоходна и организираха походи във вътрешностите на разните острови, където се спускаха по реките и нападаха градове и селища.

Плячката на разбойниците не се състоеше само от стоки,

скъпоценности и разни предмети, но и от хора – мъже, жени, деца. Те ги отвличаха и продаваха като роби.

Вземайки под внимание всички тези обстоятелства, капитан Редууд съзнаваше напълно на какви опасности излагаше групата, ако бъде нападната от разбойниците.

Докато бяха в открито море и изложени на гладна смърт, никой не бе и помислил за пиратите, дори появата на някой праус щеше да бъде добре дошла. Робството при най-безчовечния господар щеше да бъде предпочетено от нещастниците като избавление от смъртта.

Но сега, когато гладът и жаждата бяха само спомен, когато те се намираха на твърда земя, живи и здрави, неизложени на капризите на вятъра и почти сигурни, че ще намерят с какво да задоволят насъщните си нужди, все повече и повече съществуването на пиратите започваше да ги безпокои.

Оглеждаха морето и брега от всички страни, постоянно и сепнато се обръщаха към гората при всеки най-лек шум.

Лодката ги безпокоеше не по-малко.

Лесно можеше да си намерят някое сигурно скривалище в гъстата и сенчеста гора, но голямото корито, заседнало в пясъка, можеше да се види от всекиго, който минеше на няколко мили край брега или изскочеше внезапно от гората. Нищо не можеше да скрие присъствието им, ако наоколо се намираще разбойническо гнездо.

И първият въпрос естествено бе: какво да се направи с лодката.

Ако не бяха така изтощени, незабавно биха я изтеглили от брега и укрили в гората, но сега и наум не им идваше това, чувстваха се още много слаби.

Все пак трябваше да сторят нещо.

Муртаг предложи да я разглобят и предоставят частите ѝ на вълните, но капитанът не се съгласи. Тя ги бе изтръгнала от сигурна смърт, бе ги носила така дълго по морето и най-после ги бе довела до едно сравнително сигурно убежище. Заслужаваше по-друга участ!

Освен това можеше още да им бъде нужна. Знаеха ли те преди всичко дали наистина са слезли на брега на Борнео? Ами ако се окаже, че се намират на някое от онези островчета, които се простираха откъм западната страна на главния остров?

Ако бяха слезли на някое от тези островчета, лодката щеше да им бъде необходима, за да отидат до Борнео.

Докато бяха заети с този разговор, проникателното око на Лало малеца се бе взряло в нещо, което можеше да ги избави от затрудненото

положение.

Течащата вода, която бе наблизно, или по-скоро устието ѝ, вдълбано в пясъка, бе образувало доста дълбок канал, по който можеше да премине дори кораб.

– Защо не подкараме лодката по реката? – попита малаецът.

– Лало има право! – каза капитанът. – Тази работа ми се вижда лесна!

– Тогава не трябва да чакаме – подзе Муртаг, – Лало се оказа по-голям дявол, отколкото го мислехме, вижда всичко пред нас, капитане! Мисля, че тази работа трябва да се свърши по възможност по-бързо.

– Без съмнение! – обади се Елена.

Тримата мъже се изправиха бързо и се отправиха към лодката. Оставиха Хенрих и Елена да си отдъхнат под сянката на голямото дърво, дето се бяха разположили.

12. ПИТОНЪТ

Измина повече от час, докато изтеглят лодката до устието на малката река, която бе точно срещу сегашния им лагер. Течението се противопоставяше на слабите им сили и ги забавяше.

Най-сетне лодката бе поставена на такова място, дето не можеше да бъде видяна от някого, който би се появил внезапно на брега.

За да бъде още по-добре укрита, те я изблъскаха под клоните на смокинята, дебелията сянка на която покриваше по-голямата част от реката. Там тя бе за-вързана със синджира от кормилото за дълъг корен. Тримата мъже се готвеха вече да се оттеглят, когато изведнъж викът на Лало ги смръзна – намираха се пред нова опасност!

Малаецът гледаше нагоре.

Капитанът и Муртаг погледнаха също над главите си и забелязаха, че това, което бяха взели в началото за стъбло на дърво, бе започнало бързо да се оживява, да се придвижва застрашително и все по-ужасно.

Разбраха, че са застрашени от огромна змия с лъскави люспи, дебели колкото стъбло.

Като се придвижиха крайно внимателно на около три метра от мястото, където бе увиснал живият клон, вече знаеха, че са наблюдавани от питон, дълъг около седем метра.

Пробуден вероятно от шума, той слизаше от дървото, за да нападне неочакваната си плячка.

Когато Лало малаецът извика, червеникавата глава на чудовището бе вече стигнала земята, а скоро и цялото му тяло се просна на земята.

Само опашката му остана увита около дървото.

При вика на Лало то си повдигна главата, извади езика си и започна да съска на всички страни, готово да се спусне върху своите жертви.

Предупреждението даде възможност на капитана да избяга, но за Муртаг дърводелеца бе твърде късно.

Той бе няколко крачки пред другарите си и носеше на рамо част от лодката. При вика на Лало той се бе огледал, бе забелязал провесената змия и веднага бе разбрал, че тя ще го стигне при всички положения.

Инстинктът за самосъхранение накара дърводелеца да отскочи, но нещата, които носеше, станаха причина да се спъне в дънер. Той се залюля и просна на земята.

Ако се бе досетил да остане в това положение, нямаше да му се

случи нищо, тъй като питонът никога не посяга да ухапе жертвата си, преди да се е обвил около нея.

Но човекът не винаги се досеща за всичко в подобни състояния.

Муртаг пропълзя няколко крачки и поиска да се изправи.

Едва се бе изправил и се видя обвит от краката до главата с черни и студени пръстени.

Ако имаше ланоонци или пирати даяки на миля от тук, щяха да чуят нечовешкия вик, който нададе ирландецът.

Изплашените птици прекъснаха веселото си пеене и полетяха към небето. После настана мъртва тишина. Чуваха се само сподавените вопли на нещастния Муртаг.

Капитан Редууд се спусна към лодката, за да вземе куката, която бе най-подходящото оръжие за борба със страшния неприятел, но веднага се досети, че докато се върне, нещастният дърводелец щеше да бъде превърнат на пихтия.

И наистина такъв щеше да бъде краят, ако Лало малаецът не носеше със себе си оръжие, с което никога не се разделяше.

Това скъпоценно оръжие за него бе неговият крик – голям нож със съгъваемо острие.

Сръчен като всичките си сънародници, той заби този нож в гърлото на питона.

Раненото грамадно чудовище отпусна веднага жертвата си и побърза да се скрие в дълбоката гора, гърчейки се в предсмъртни мъки.

Капитанът и Лало не последваха отвратителния нападател, тъй като бяха загрижени повече за участта на приятеля си, който лежеше на земята ни жив, ни умрял от ужас.

След внимателен преглед разбраха, че Муртаг наистина е повече изплашен, отколкото премазан. Успокоиха се, а с тях и той. Изправи се и въздъхна шумно.

След сърдечните поздравления по случай избавлението капитанът, малаецът и Муртаг се отправиха към лагера.

– Питонът е не по-малко опасен от американската боа – каза капитанът. – Той е дори по-страшен, защото е по-гъвкав и притежава чудовищна сила. На дължина достига до десет метра. Не са редки случаите, когато тигри и бизони се сплескват под неговите прешлени!

13. ЧУДНИТЕ ЯЙЦА

Изтекоха още, два дена, без да се случи нещо интересно, макар че корабокрушенците предприеха няколко екскурзии за изследване на бреговата линия и на гората, границата на която гледаха да не загубят от погледите си. При тези екскурзии те не можаха да открият нищо необикновено, но се убедиха, че брегът е необитаем на голямо разстояние от мястото, дето бяха слезли.

Най-обезсърчителното в тези обиколки бе липсата на каквото и да било дивеч, а случайните птици, които капитанът виждаше в гората, отлитаха при всеки техен шум.

Приятелите нямаха вече нищо за ядене освен корените наоколо. Яйцата на птиците им бяха стигнали само за два дена. Наистина, имаше още малко плодове от дуриона, но с тази храна те не можеха да се поддържат през дългия път, който им предстоеше.

Всяка нощ те бяха събуджани от пискливите викове на мегаподите и всяка сутрин тръгнаха ентузиазирани да ги търсят, но не успяха да открият следите им. Тези интересни птици вече не дойдоха да заровят яйцата си в пясъка, както през първата вечер.

Все пак Лало, който знаеше добре техните обичан, се надяваше да открие някое гнездо в околността.

На третата сутрин се отказа да търси костенурки и предложи да посветят деня само на търсене на яйца. Под предводителството му всички с пълно доверие се впуснаха в новото начинание с надежда в добрия изход.

Тръгнаха по брега по тясната ивица пясък между морето и гората. Ако имаше още някой и друг залеж от яйца, трябваше да се намира на всяка цена тук. Лало обясни, че тези странни птици, водени от инстинкта си, от хитростта и навика си да маскират мястото на залежите, ровеха и разместваха пясъка на разни други места, придавайки им вида на истинския залеж.

Лало бе взел куката, за да изследва с нея земята. Нямахше нужда да вървят дълго, за да бъдат доказани теориите му.

Намериха скоро множество следи от птици, подобни на онези, които бяха при първото гнездо. Но като проверяваше с куката, Лало заявяваше, че отново и отново са надхитрени.

– Преди всичко – каза малаецът – прекалената предпазливост вреди

понякога. Присъствието на всяко мнимо гнездо е сигурен знак, че някъде наоколо има истинско.

Тази забележка зарадва всички. За щастие, надеждата не бе напразна.

Като направиха стотина крачки, те се намерила пред други следи от нокти на птици. Но този път острието на куката срещна съпротива, което доказа, че под пясъка има твърдо тяло.

Пясъкът бе изхвърлен с веслото, което Мургаг носеше на рамото си.

И... о, щастие!

Разкриха повече от три дузини яйца с цвета на съомга.

Разбира се, не се задоволиха с тази плячка.

Тръгнаха да издирят нови гнезда. Надяваха се да открият още и да осигурят по такъв начин храната си за дългия път, поне за няколко дни.

Щастливата им звезда ги направляваше и ето че скоро откриха друго голямо гнездо. Звукът на куката се чу пак и няколко дузини яйца бяха прибавени към първите.

Пясъкът на това гнездо бе по-рохкав, а от това можеше да се заключи, че яйцата бяха по-пресни.

Ловците на птичи яйца вече от няколко часа скитаха така и бяха изгладнели, не можеше и дума да става за отлагане на обяда. Запалиха бързо голям огън, сложиха двете черупки и с тези примитивни готварски съдове си приготвиха и варени яйца, и омлет.

Менюто не се променяше, но това не пречеше да възобновяват силите си.

На следния ден отново тръгнаха да търсят яйца, тъй като искаха да се запасят с храна за по-дълго време.

Този път усилията им отидоха напразно.

Откриха следи и дори разкопаха две-три места, но не намериха желаното.

Не бе минало много време, когато отново пожелаха да нападнат огън и да похапнат от скрития си запас, Лало пригответи съдовете. Ирландецът се наведе да вземе едно яйце, когато стана нещо, което го накара да извика от удивление.

Какво бе чудото, което изтръгна от гърдите му толкова силно възклицание и го накара да извика другите?

Това, което бе станало пред очите му, наистина бе чудо. Яйцето, към което бе протегнал ръката си ирландецът, изскочи и започна да се търкаля по земята. А след малко и другите яйца започнаха да танцуват:

едни се движеха леко и бавно, други подскачаха нервно.

При тази гледка Муртаг се прекръсти три пъти трескаво и крайно набожно, сетне се дръпна ужасен. Червените му коси настръхнаха като бодли. Това явление не уплаши толкова много приятелите му, но все пак внесе известно смущение в душите им – само доблестният Лало не виждаше нищо тайнствено в това.

От пръв поглед той разбра каква бе работата.

– Няма вече омлет – каза той, – но ще ядем печени пилета!

– Гледайте, гледайте! – извика Елена.

– Боже мой! – възкликна и Хенрих. – Сигурно малките ще излязат ей сега!

– И ще видите колко са вкусни! – каза усмихнат Лало малаецът. – Ето ги! Гледайте!

Както предсказа той, скоро от черупките изскочиха пилетата. Но те не бяха голи. По тях имаше толкова перушина, че те сякаш бяха готови да хвъркнат.

Тази странна сцена бе така интересна, че всички стояха смаяни и новородените щяха да избягат в гората, ако малаецът, привикнал на подобни рождества, не бе запазил хладнокръвие и присъствие на духа.

Въоръжен с куката, той пребиваше на място всяко пиле, което се покажеше от черупката си.

В края на краищата нещастните корабкрушенци трябваше да се откажат от омлета и варените яйца, но не съжالياха за това, тъй като имаха вече крехки и вкусни пилета.

14. ЛОВКИЯТ ГИМНАСТИК

След богатото и неочаквано ядене приятелите се почувстваха щастливи за известно време. Но не преставаха да мислят как да си набавят провизии, тъй като не след дълго гладът пак щеше да се обади.

Искаха да намерят храна, за да възвърнат силите си преди всичко и да не тръгнат съвсем без нищо.

Макар на Борнео да имаше много птици, някои от които доста едри, а други с чудна перушина, съвсем не бе лесно да ги приближиш и убиеш.

Срещаха се също и едри четириноги като индийския носорог и тапира на Суматра. Месото на тези дебело-кожи не бе твърде крехко и вкусно, но корабокрушенците се чувстваха щастливи, когато успееш да убият някое от тях.

Изгладнелите приятели не бяха видели досега нито тапир, нито носорог. При своите обиколки не бяха забелязали дори следи от такива животни.

Капитан Редууд се надяваше, че щастливата звезда ще го срещне с такъв дивеч и непрестанно обикаляше околната гора. Муртаг го придружаваше понякога със старата си пушка.

Уви! Въпреки честите търсения и хитрости, те се връщаха с празни ръце.

Лало малаецът, който бе отишъл отново на лов за яйца и костенурки, също нямаше успех. Скоро те трябваше да се помирят с горчивата истина, че на този бряг няма нито яйца, нито костенурки, нито други някакви животни, които можеха да им послужат за храна.

Като изядоха и последното пиле, нещастниците трябваше да прекарат няколко дни само с плодове от дуриона.

Но и тази храна стана съвсем оскъдна.

Малкото плодове, които бяха останали по дърветата, взеха да привършват.

Наистина голямото дърво, под което се бяха разположили на стан първия ден, бе отрупано още, но неговото гладко и високо тридесет метра стъбло отчайваше и най-ловкия катерач.

Капитанът бе съборил няколко плода с пушката, но това бе неоправдана загуба на патрони. При тия условия съвсем не бе благоразумно да се пилее барутът. Все пак, за да не гладуват, те трябваше да се

сдобият по някакъв начин с дуриони, без да изразходват барут.

Но това не бе никак лесно.

За радост на приятелите си, Лало бе от Суматра и бе израснал сред горите при условия, сходни с тези, при които се намираха сега. Откакто случаят ги бе изхвърлил на този бряг, той бе станал най-полезният в групата.

Всички разбираха от каква важност са за тях познанията, които имаше малаецът за плодовете в тази страна. Той бе станал оракул на малката група, като ѝ даваше възможност да се справя с най-тежките положения и да довежда до добър край най-трудните начинания.

Въпреки това колебанията му не бяха незначителни, когато след дълго обмисляне реши да се покатери по стъблото на дуриона. По лицето му се четеше неувереност. Муртаг, който имаше навика да се съмнява, заяви с висок глас, че това е невъзможно.

– Който иска много, нищо не постига – обърна се той към капитана. – Малаецът се подиграва с нас. Само една катеричка може да се изкачи по такова стъбло. А и тя ще се умори, докато стигне клоните. Я гледай, то е гладко като нос на кораб. За какво ще се хване малаецът? Казвам ти, той се подиграва с нас!

– Лало не се подиграва никога с човека! – отвърна малаецът със свойствената си твърдост. – Казах, че ще се кача, и ще се кача. Но трябва да ми помогнете. Това искам от вас!...

– О! На това можеш да разчиташ!

Лало взе малката брадва, която бяха донесли от лодката, и се отправи към букета бамбуци, които растяха недалече от лагера.

Отсече пет-шест от най-здравите стъбла и помоли Муртаг да ги отнесе до дуриона. След като насече достатъчно стъбла, отиде на мястото, дето ирландецът ги бе струпал, и започна да ги реже на парчета, дълги до тридесет-четиридесет сантиметра.

В качеството си на дърводелец Муртаг му даде истинска помощ и земята около тях се покри бързо с бамбукови дръвчета с еднаква дължина.

След това всяко дръвче бе разцепено на две и единият му край заострен много добре.

Докато Муртаг, заинтересован все повече, продължаваше да цепи и заостря бамбуковите стъбла, Лало малаецът отиде отново в гората. Скоро домъкна сноп сякаш от заплетени корабни въжета.

По зеления им цвят и отрязаните листа сълзеше сок.

По всичко личеше, че това е част от сплетено пълзящо паразитно

растение, душешо горите на Борнео и другите тропически острови.

Лало хвърли на земята лианите.

Взе едно от заострените дръвчета и го заби в кората на дуриона, малко по-високо от главата си.

Брадвичката, която имаше доста широк гръб, му служеше за чук.

Първият клин му се видя достатъчно здрав и той остави за момент брадвичката, хвана се за хоризонталното дръвче с две ръце и увисна, за да разбере дали ще може да го удържи. След този опит стъпи на земята доволен и за трети път се върна в гората, за да сече бамбукови стъбла. Този път избра по-тънки. Събра пет-шест, каквито му трябваха, и ги донесе в сянката на дуриона.

Взе едно от най-дългите и го изправи успоредно със стъблото на дървото, като подпря върха му до здраво закования клин.

После отмери парче от растителното въже, завърза с единия му край бамбука с клина и направи възел, какъвто само диваците и моряците знаеха да правят.

Капитан Редууд и неговият дърводелец започнаха да се досещат за плана на туземеца и станаха по-услужливи. Двамата юноши следяха с жив интерес странното приготвяне.

След като отвесният бамбук бе здраво привързан до хоризонталния клин и твърде дълбоко забит в земята, Лало се приготви да започне изкачването. Взе със себе си няколко добре заострени клина, брадвичката и уви няколко лиани около кръста си.

Муртаг му подложи здравото си рамо и за миг малаецът се намери върху първия клин. След това заби втори клин, който не беше на толкова голямо разстояние от първия, както последния от земята, и върза отвесния бамбук с парче от лиана. Привдигна се и се покачи на втория клин.

По този начин постави трета, четвърта подпора. Като му свършиха клиновете и въжетата, слезе да вземе други и пак продължи да се изкачва.

Хенрих и Елена го гледаха зяпнали и безкрайно възхитени си казаха, че ако оживеят, ако се спасят, ще има да разказват цял живот за този чуден малаец, за това как ги е научил да се борят за живота си до пълна победа.

За по-малко от двадесет минути Лало бе на около три-четири метра от клоните на дуриона.

Наистина бе страшно да гледа човек това измършавяло тяло на височина двадесет метра над главата си. Поради разстоянието той изглеждаше още по-слаб. Сякаш бе неразумно дете, рискувало живота си, за да

намери гнездото на някоя птица. Безпокойството на наблюдателите се увеличаваше с всяка минута, тъй като те се съмняваха в здравината на стълбата. Очакваха всеки момент някой от клоните да се счупи или извади и скъпият им приятел да падне и да се пребие.

15. НЕОЧАКВАНИЯТ РЕЗУЛТАТ

На около три-четири метра от клоните Лало продължи работата си, без да се безпокои от височината, забиваше клинове и ги връзваше с бамбуковите пръчки, когато изведнъж другарите му видяха, че той трепна и прекъсна изкачването. В същия миг чуха гласа му, който издаваше силна тревога и изненада.

Всички гледаха нагоре с удвоен интерес, отдръпвайки се инстинктивно от дървото, тъй като очакваха малаецът да се строполи сред тях. Но той стоеше спокойно на последния клин, сякаш безчувствен пред опасността.

Отпуснатата му ръка стискаше брадвата, другата се подпираше до тънката бамбукова пръчка.

Само че вместо да обърне поглед към зяпналите го приятели, за да им съобщи какво става при него, той продължаваше да стои с издигната глава и извърнати очи към нещо, което бе над самия него.

Това нещо, изглежда не беше над клоните, ами сред тях или върху стъблото на самото дърво.

След краткото мълчание, последвало възклицанието на малаеца, се чу писклив шум, който напомняше гневните съсъци на подгонена патка.

Гладкото стъбло на дуриона послужи за проводник и звукът стигна до слуха на Хенрих, Елена, Муртаг и капитана.

– Змия! – извика дърводелецът.

Капитанът подвижна нагоре:

– Какво има? В опасност ли си?

– В опасност ли? О, не, капитане! Обратното! Радвам се на успеха си!

Отговорът, макар и не твърде ясен, донесе облекчение на четиримата. Капитанът ставаше все по-любопитен да узнае какъв бе този успех там горе, щом нищо не се бе случило.

Без да се безпокои, без да каже и думица повече, малаецът извади един клин от пояса си и продължи катеренето, сякаш нищо не се бе случило.

Докато той се катереше, четиримата чуха още няколко съскания, които бяха готови да оприличат на змийско нападение, ако не бяха последвали няколко глухи грачения, идващи вероятно от същото гърло.

Най-после забелязаха нещо бяло, което шавна върху стъблото на

дуриона. Не можах да разберат какво точно бе съществото, което ту се показваше, ту се скриваше в своето убежище.

Но бе ясно, че това подвижно и дългнесто същество бе издало съсъщите и граченията.

– Лало! Кажу какво става при теб, моля те! – викна отново капитанът, но вече не с тревога.

– Птица, капитане, голяма птица! – отвърна Лало.

– Птица ли? Каква, Лало?

– Хорнбил. Ето гнездото... Мъти!

– Той говори за калао, вид тукан – каза капитанът.

Като се възря по-внимателно в мястото, дето тази птица не преставаше да се показва и изчезва, четиримата забелязаха дълъг неправилен клюн, върхът на който белееше върху неопределения цвят на дуриона.

Едва бяха забелязали това, когато малаецът се изкачи на още едно стъпало и отсече с брадвата си клона, върхът на който падна на парчета до дънера на дървото.

После той проби дупка в гнездото, проврря ръката си и улови птицата за шията.

Тя напрасно размахваше криле в отчаянието си. Лало ѝ преви шията и я хвърли надолу към протегнатите ръце на четиримата изгладнели корабкрушеници. После вмъкна още веднъж ръката си, за да разбере дали в гнездото няма яйца. Напипа наскоро излюпено пиле, едро колкото гълъб, покрито с жълтозеленикав мъх. То също се разписка отчаяно в ръцете на Лало, сетне полетя надолу.

Лало започна бавно да слиза.

Доизграждането на стълбата отложи за следния ден, ако се появеше нужда от нея.

16. ВЪЗДУШНИЯТ НЕПРИЯТЕЛ

Туканът, когато мъти, не е вкусен, но самотните нещастници се зарадваха като деца, когато го видяха в ръцете си.

Лало побърза да го оскубе, а ирландецът запали огън и приготви нужното за трапезата.

Хенрих бе толкова възхитен от изобретателността на малаеца, че изпитваше непреодолимо желание да повтори подвига му с катеренето. Интересуваше го страшно много каква можеше да бъде гледката откъм огромните клони на дървото. Той бе все още в онази юношеска възраст, когато интересът към птичите гнезда не е преминал. Освен това си мислеше, че Лало сигурно не е разгледал достатъчно внимателно хралупата, предполагаше, че в нея има яйца или още някое пиленце, тъй като не бе запознат добре с естествената история и не знаеше, че туканът излюпва само по едно яйце.

Че ще може да се изкачи по бамбуковата стълба, той не се съмняваше. Нима това би се оказало по-трудно от качването по мачтите на един кораб?!

Без да поиска позволение от баща си, без да продума каквото и да било за своя план, той отиде под сянката на дуриона, подскочи, за да се залови за първия клон, и се закатери нагоре.

Никой не му обърна внимание: капитанът си чистеше пушката, а Елена се въртеше около него и му помагаше. Лало бе погълнат от скубенето на птицата. Муртаг се провираше между гъсталака и търсеше сухи дръвчета за огъня и за самото печене, което го караше да се облизва все по-често.

Несмушаваният от никого Хенрих бързо стигна последното стъпало, мушна ръката си в отвора на гнездото и го опипа цялото. И, разбира се, намери само черупки и други отпадъци, които обитателите на тези домове оставят след себе си.

Хенрих оглеждаше любопитно гнездото и се питаше защо мъжкият тукан е зазидал женската в такова малко място за цели няколко седмици. Смяташе да отиде при малаеца, за да поиска обяснение.

Бе вече слязъл от най-горното стъпало и стъпваше на, следващото, когато чу пискливи крясъци над главата си и видя острия клон на птица, грамадните криле на която го удряха по лицето.

Вражеското нападение бе станало внезапно и Хенрих не видя нищо

тайнствено в него, но все пак доста се уплаши. От пръв поглед разбира, че нападателят е мъжкият, който се връщаше в опустошеното гнездо.

Отдалечен в гората и зает с търсене на храна за съпругата си и своя малък потомък, за излюпването на който сигурно вече знаеше, мъжкият тукан не бе чул отчаяните писъци на своите близки, иначе непременно би дошъл на часа на помощ, но колкото по късно да бе завръщането му, той бе схванал постигналото го нещастие – грижливо градената стена бе съборена, вътрешността – обърната с главата надолу, а неговите любими – отвлечени от този, който стоеше прилепнат до стъблото.

Кръвта крещеше за отмъщение!

Нещастният тукан се бе готвил да обходи околността, тъй като недалеч от дървото бе забелязал сцена, която го бе възбудила силно. Но това, което бе намерил тук, му стигаше.

Вбесен, той се спусна като стрела върху главата на предполагаемия престъпник, издавайки заплашителни крясъци, които отекнаха все по-силно край гората.

За щастие Хенрих носеше морска барета с дебела подплата. Без това защитно средство птицата щеше да му пробие черепа или най-малко щеше да го зашемети достатъчно, за да падне на земята.

При второто нападение Хенрих отклони удара с едната си ръка, държейки се с другата за пръчката.

Но птицата не се уплаши и нямаше никакво намерение да отстъпва. Напротив, тази съпротива я разгневи още повече. Тя продължи да крещи и поднови още по-решително нападенията си.

Макар че не бе страхливец, Хенрих си даваше отчет за опасното положение, в което се намираше. Не по-малко се безпокояха всички долу, които бяха чули крясъците и бяха обърнали погледите си нагоре към него, ужасени и незнаещи какво да предприемат.

Викаха да слезе по-бързо.

Хенрих искаше да стори това, но то бе невъзможно. За да слезе, трябваше да се държи с две ръце за стълбата и да открие лицето си.

Трябваше да стои там, дето си бе, и да отблъсква нападенията със свободната ръка. Но неприятелят го удряше непрестанно с човката по нея и скоро по върховете на пръстите му потече кръв.

Трудно бе да се определи колко време щеше да продължи тази борба и как щеше да свърши тя, ако някой не се намесеше незабавно.

По всяка вероятност момчето щеше да завърши живота си там горе или най-малкото – да падне от стълбата.

Печалната развръзка изглеждаше неизбежна.

Капитанът махаше безпомощно с ръце, блед като мъртвец.

Като видя сцената, Лало подскочи към първия клон и бързо започна да се изкачва, но нещастният баща изрази съмнение, че Хенрих ще бъде спасен.

Изведнъж капитанът се удари по челото. Подпряна на дървото, пред очите му стоеше току-що почистената пушка. Той я грабна, подпря я на рамото си, издигна я почти отвесно нагоре и внимателно започна да се прицелва.

Положението му не бе по-леко от това на Вилхелм Тел, когато той, според приказката, се бе целил в ябълката, сложена върху главата на собствения му син.

След дълги нападения туканът се отдели за малко от своя противник, навярно за да може с още по-голямо настървение да се спусне върху него. Тъкмо това чакаше капитанът: той затвори лявото си око, спря дишането си и натисна спусъка.

Изстрелът бе сполучлив.

Грамадната птица отпусна едното си крило, завъртя се във въздуха и падна на земята. Муртаг дърводелецът ѝ нанесе силен удар с куката и сложи край на заплашителните ѝ крясъци.

Всичко това стана за миг... но какъв миг в живота на един баща като капитан Редууд!

17. ПЕЧЕНОТО

Докато тази драма се разиграваше под дървото, Лало стигна върха и помогна на Хенрих да слезе.

Момчето се бе отървало с няколко драскотини и повърхностни рани, които бяха бързо излекувани, благодарение на хирургическия опит, придобит от капитана по време на дългите плавания, и лечебните тревни препоръчани от Лало.

Приятелите възвърнаха скоро веселото си настроение и престанаха да мислят за случката, която ги бе развълнувала така силно. Те се поздравяваха взаимно за добитите по такъв необикновен начин две големи птици.

Всички бяха щастливи, че случаят им помогна да се сдобият с питателна храна, пусната сякаш от небето.

Завчас мъжката птица бе оскубана и приготвена за печене.

От женската приготвиха „задушено“.

А пиленето нямаше нужда нито да го скубят, нито да го пърлят. За сега решиха да се задоволят с мъжката и с малкото. Женската оставиха за следващия ден.

Докато въртяха ръжена, нямаше какво друго да правят и се разприказваха. Разбира се, предметът на разговора им бе „туканът и неговите нрави“. Пръв взе думата Лало и разказа много интересни неща. Капитанът познаваше също добре тази птица. Между другото той каза, че обитавала и някои области на Африка.

Хенрих и Елена научиха, че женската постила вътрешността на гнездото със собствената си перушина, снася яйцето си, измътва го и остава там, докато малкото започне да хвърчи. През това време – около два-три месеца – мъжката носи храна на съпругата и на малкото. Като затворничка женската се угоява, а мъжката отслабва поради големите си усилия да набавя храната и след продължителните дъждове при спадането на температурата понякога загива.

– Особеното в тази работа – каза капитанът – е това, че пленницата е безкрайно доволна от своето угояване.

В горите на Суматра Лало бе ходил често на лов за тукани и познаваше отлично тези същества. Холандците, които имаха кантони из островите, бяха любители на препарирането и заплащаха добре на туземците за всяка птица, от която се интересуваха.

Преди да стане моряк, Лало бе имал голяма птичарница и той каза, че на Суматра имало само два вида тукани, но в кабинетите на естество-ниците бил виждал най-различни видове, уловени по островите около Индия, в самата Индия, в Малака и Кохинхино.

– Ако мъжкият тукан умре, какво ще стане с майката и нейното малко? – попита свенливо Елена.

Отговор на този въпрос се помъчи да даде Лало, но заплете думите си и млъкна. Като помисли малко, добави:

– Може би женската няма да се остави да умре от глад, тъй като за-зигждането става с пълното ѝ съгласие. Ако поиска, тя може да пробие стената с клона си и да излезе на свобода.

Това заключение бе логично и слушателите го приеха. Така се сло-жи край на разговора по естествената история.

В качеството си на оръженосец Лало малаецът на-ряза птицата на равни части, като не забрави да избере за Хенрих и Елена най-крехките места.

Птицата бе много добре опечена и всички бяха безкрайно радостни по време на яденето. Но веселостта им не продължи дълго. Не бяха при-вършили вечерята, когато ги постигна горчива мъка.

18. ОТКЪДЕ ИДВА ЗЛОТО

Слънцето залязваше, когато опечената птица бе извадена от ръжена и нарязана.

Огънят, на който бе опечена тя, бе до голямо дърво с дълги клони и гъсти лъскави листа, под конто приятелите смятаха да прекарат нощта.

Тъй като на екватора се стъмва веднага след залез-слънце, те завършиха вечерята си при светлината на огъня.

Едва хвърлили последните кости в жарта, започнаха един след друг да се оплакват. Лошото им самочувствие се задълбочаваше бързо. След няколко мига всички започнаха да се гърчат от болки и да повръщат.

Ако се бе усетил неразположен само един от тях, щяха да помислят, че го е хванала някоя болест, но общото неразположение бе с еднакви признаци и те го отдадоха на храната.

„Но как можем да се отровим от месото на тукана? – питаха се. – Възможно ли е една толкова вкусна птица да бъде отровна?“

Лало уверяваше, че е ял много пъти такова месо и нито веднъж не е изпадал в подобно състояние, нито пък е чувал за такова нещо.

Може би птицата бе погълнала някаква отровна храна?

Това им се стори вероятно.

Клетниците не намираха друго обяснение за нещастieto, което ги бе сполетяло така бързо подир щастieto, че се бяха нахранили. Помъчиха се да се убедят, че са неразположени временно, и се зарекоха да не ядат повече печен тукан.

– Нито печен, нито варен, пито със сос! – викаше Хенрих, превирайки се от болки.

Времето течеше, а положението на болните вместо да се подобри, ставаше все по-лошо.

Виенето на свят и оригванията не преставаха, повръщанията ставаха все по-чести и мъчителни. Приятелите започнаха да разбират, че биха могли да намерят облекчение само в смъртта.

Не знаеха какво да правят.

Нямаха никакво лекарство. А и да имаха дори цяла аптека на разположение, как биха разбрали кое лекарство ще им помогне?

Луната се скри, а огънят, който не можеше да поддържа, разливаше наоколо мъртвешка светлина. Клетниците не се виждаха вече един друг. Чуваха само оплакванията и стенанията си.

Часовете се изнизваха безкрайно бавно и положението се влошаваше все повече. Смъртта се приближаваше с целия си ужас. След толкова тежки прежеждия и битки с нея, нима щяха да бъдат победени по такъв глупав начин?

19. ТЕЖКАТА НОЩ

Към острите страдания скоро се прибавиха мъчителните мисли и несвързаните разговори. Техните мъки напомняха морската болест, но в най-силната ѝ форма. Малко по малко се примириха с мисълта за гибелта си.

Ако морето можеше да дойде до тях сега и да ги залее, нито един нямаше дори да се опита да избяга. Какво от това, че ще се удавят? Тази мисъл премина през главите на всички и не учуди, и не развълнува дори юношите. Обратното, стори им се, че така смъртта щеше да ги избави по-бързо и щеше да бъде добре дошла.

Повръщанията продължаваха, спазмите ставаха още по-непоносими. Земята сякаш се разтваряше под краката им. Те се търкаляха по пясъка и призоваваха смърт-та – да сложи най-сетне край на агонията.

Капитан Редууд се грижеше не толкова за себе си, колкото за своите деца. С удоволствие щеше да иде в гроба, ако можеше да осигури с това спасението на своята мила Елена и на своя единствен Хенрих.

Но еднаква неотменна участ заплашваше всички. Тъй като нямаше никаква възможност за спасение, той искаше да помоли Муртаг и малаеца да му помогнат да изпълни последните си задължения спрямо своите рожби. Мисълта, ме ще останат на брега като плячка за хищните птици, го измъчваше. Когато не можеше да стори друго, той искаше поне да им осигури приличен гроб.

Въпреки непоносимите си страдания, той се довлече до Муртаг и до малаеца и ги помоли да изпълнят последната му молба.

Сетне тримата отправиха обща молитва, с която да-доха пълен израз на своето отчаяние, и настана дълбока тишина.

Капитанът, който започна да чувства вече, че умира, взе в обятията си своите деца, за да им даде последната си целувка. Братът и сестрата се държаха за ръце, доближавайки къдравите си глави върху бащината гръд.

От време на време силните болки изтръгваха дълбоки стонове от тях, но те правеха усилия да се владеят и да не увеличават мъката на нещастния си баща.

Той се помъчи да ги окуражи и обнадежди, но думите му прозвучаха театрално – как можеше, да се говори за живот, когато всички отиваха така бързо към смъртта!

Тогава започна да им говори за християнското смирение и за един по-хубав свят, където те скоро ще се озоват. Напомни им, че майка им е там, в този свят, и много ще се зарадва, като ги види, ще се съберат ръка за ръка. След толкова борби и лишения, опасности и страдания най-сетне те ще се намерят на другия, прекрасния бряг във вечен покой.

Така капитанът се мъчеше да отклони вниманието на децата си от ужаса на близката смърт.

Огънят отслабваше все повече и най-после угасна съвсем.

Купчината от сухите клони, които Муртаг бе струпал в навечерието, не бе далеч, но те нямаха сили, за да ги донесат. Освен това каква полза от такова усилие!...

Тъмнината нямаше да промени с нищо положението.

Само капитан Редууд съжаляваше за светлината.

Той искаше да види още веднъж лицата на д щата си, тъй като смъртната бледност скоро щеше да ги покрие.

Може би той щеше да запали отново огъня или щеше да помоли някой от приятелите си да направи това, ако, обръщайки очи към хоризонта, не бе забелязал Плода светлина.

Предвестник на деня!

Скоро слънцето щеше да се покаже, тъй като нощният мрак и зората в тези области бяха много кратки.

– Слава Богу! – промълви той с безкрайна благодарност. – Слава Богу!

Щеше да види отново своите непрежалими рожби.

Бледата ивица се разшири бързо и придоби златисто-жълт оттенък.

След малко лъчезарното тропическо слънце показва лъскавата си орбита над Целебското море.

Щом благодатните лъчи озариха високите клони на дърветата, нещастните корабкрушенци започнаха да се оглеждат на всички страни. Само погледът на капитана не се отделяше от лицата на Хенрих и Елена, които бледнееха вече смъртно.

Муртаг наблюдаваше замислен морето и мислеше за родния си край, толкова далече от сините вълни.

Лало не гледаше нито морето, нито приятелите си. Бе обърнал очи към небето и се чудеше защо не вижда ясения небосвод.

Изведнъж у него настъпи рязка промяна.

Мрачната безнадеждност, която се четеше до този миг в хлътналите орбити на големите му черни очи, се замени със съдържана силна радост.

Той се изправи с много по-живо движение, на каквото бе способен,

и изрече нещо на матерния си език, което другарите му взеха за призив, тъй като завършваше с думата „Аллах.“

– Слава Богу – каза той и на английски, за да го разберат. – Ние сме спасени! Птицата не е била отровна! Елате, елате, капитане!

Очите на капитана, на Хенрих и Елена се изпълниха с изумление.

Лало малаецът приближи до тях и се наведе да приповдигне юношите.

– Елате всички! – потрети той радостно. – Смъртта е под дървото! Но животът ни чака! Елате бързо!

Без да чака съгласието на капитана, той повлече Елена и Хенрих към морския бряг.

Макар капитанът и Муртаг да не разбраха добре причината на внезапното раздвижване на малаеца, станаха и с бавни стъпки тръгнаха след него, падаха и ставаха, но напредваха, все така безкрайно учудени.

Като се събраха на открито място, дето хладният морски вятър разведри трескавите им лица, Лало посочи с пръст дървото, под което бяха прекарвали нощта, и произнесе само една дума: „Юпа.“

20. СМЪРТОНОСНО ДЪРВО

Юпа!

Тази дума обясняваше всичко!

Нима можеше да има човек, плавал между островите на Индийския архипелаг, който да не знае това име? Кой не бе чел или не бе слушал да се говори за това дърво, което убиваше всичко, което попадне под него? Тежко на животното или растението, засегнати от неговата сянка.

Имаше вярване дори, че това дърво може да сее опустошение и гибел навред, дето вятърът отнася отровните му изпарения.

Капитан Редууд бе доста образован човек и не вярваше на „тези басни“, останали от старо време, но знаеше, че в тези суеверия на простолудието има голяма доза истина и че може да се отдаде на юпата случаят през тази паметна нощ.

Без да подозират нещо, приятелите се бяха разположили на стан под едно от тези дървета, под една истинска юпа, като запалиха огън до самия дънер. А преминаващият между листата дим бе предизвикал по-голямо отделяне на вредните за здравето изпарения, които те поглъщаха с цели гърди в продължение на няколко часа.

Сега това бе минало.

Макар да страдаха все така от дългото вдишване на отровните изпарения, неизбежната смъртна опасност вече не ги застрашаваше. Малко по малко силите им се възвръщаха.

Слънцето се издигаше все по-високо и ето че обагри с топлиите си лъчи бледите им лица.

Утринният ветрец ги обля със солените пари на океана, опресни отровената им кръв.

Те изживяваха чувството на човек, който е бил дълго затворен с морската си болест в каютата на кораб, застигнат от буря, но ето че вече е на земя, в сянката на големи дървета и диша аромата на цветя.

Седяха дълго на пясъка, потънали в полусънно състояние, насочили погледите си към белия гребен на кораловите скали и седефеното море.

Понякога проследяваха полета на някоя голяма птица с бели крила, която се спускаше към водата и отлиташе, понесла в човката си риба с лъскави люспи.

Не обвиняваха вече невинния туکان за това, което ги бе сполетяло.

Причината за преживяното бе неблагоприятното им или по-скоро

тяхната небрежност. Капитан Редууд познаваше отлично свойствата на юпата и бе виждал това дърво по другите острови – и на Ява, и на Бали, и по Целебските крайбрежия.

Ако бе обърнал малко по-голямо внимание на какво място се бяха разположили за нощувка и бе забелязал гладката червеникава кора на дървото, както и гъстите му лъскавозелени листа, капитан Редууд щеше да познае, че това е юпа.

За щастие, смъртта бе избягната и този път, а занаятчиите пострадаха си даваха обещание да бъдат крайно внимателни.

– Трябва да знаете – обърна се Лало малаецът към юношите, – че ако човек сдъвче листо или коренче от юпата, е безвъзвратно загубен, смъртта му ще настъпи съвсем бързо и напълно сигурно! Островитяните смесват сока на юпата с една още по-силна отрова, наречена бина, която се получава от сока на едно паразитно растение, и с тази смес мажат своите стрели и боздугани.

– Юпата принадлежи към рода на хлебното дърво – продължи капитанът, – по такъв начин дървото на смъртта се явява най-близък родственик на дървото на живота. В някои от индийските острови я наричат лопан-юпа. На Ява е позната под името антиар. Листата ѝ имат формата на копие, а плодът ѝ прилича на праскова. Юпата, деца, расте самотна и не се среща много начесто. Когато туземците открият някое от тези дървета, започват често да го спохождат и мажат със сока му своите оръжия. Аз излязох много немарлив, признавам си, защото можех да се вгледам по-внимателно в кората на оня убиец отсреща, за да видя има ли драскотини и дялани места по нея.

21. ЗАМИНАВАНЕ ЗА ВЪТРЕШНОСТТА НА ОСТРОВА

Приятелите лежаха дълго, както казахме, на чистия сребрист пясък, дишайки свежия въздух, и скоро почувстваха как нова кръв се влива във вените им. Силите им се възвръщаха, а заедно с тях и апетитът.

Запалиха отново огън, но по-далече от юпата.

Лало отиде под опасната сянка, за да донесе черупките и птиците. Захлупиха в примитивната тенджерка женския тукан и го сложиха на жарта, като използваха четири камъка за подпори. Водата започна скоро да клокочи и кипи. Наоколо се разнесе приятна миризма, която за корабкрушенците бе много по-благоуханна от прохладния бриз или аромата на тропическите цветя, който идваше откъм дълбоката гора.

Докато старата птица вреше, нашите приятели набодоха малкото на бамбукова пръчка и го опекоха на жаравата като гълъб.

Падна им се само по хапка, но благодарение на тази предварителна закуска можах да дочакат обяда, който се забави доста.

Лало, който познаваше всички тайни на горската кухня, събщи най-последно, че задушената птица е готова, сне от огъня първобитната тенджерка и я сложи на пясъка.

Всички се наредиха около „задушеното“ и всеки получи своята порция. На дъното остана само вкусният сос от тревите, които Лало бе сложил като подправка.

Като се нахраниха, приятелите се погрижиха да си намерят ново място за лагер, дето преживяванията от предишната нощ нямаше да се повторят.

Два пъти попадаха под опасен подслон и огледаха внимателно стъблото, листата и плодовете на всяко дърво, което можеше да бъде приспособено за жилище.

Дървото, под което бяха нокували приятелите, разбира се, нямаше такива белези, от които можеше да се заключи, че областта бе ненаселена.

Такова бе мнението и на Лало малаеца.

Забелязаха недалеч кичесто смокиново дърво, сянката на което им се хареса. Донесоха под него всички съдове, които бяха останали под юпата, приспособиха отново платното за палатка и се настаниха под дървото, което в индийската митология бе известно под името „свещен

банан“.

Този банан достигаше често до десет метра в окръжност. Избраният от капитана нямаше по-малко от осем метра.

Най-главната особеност на това дърво бе тази, че всеки път, когато някой от неговите твърде дълги, изпити клони докоснеше земята, в скоро време спускаше корени и образуваше подпора за хоризонталните клони, които без тази поддръжка можеха да грохнат поради собствената тежест.

Приятелите търсеха под това дърво само хубава сянка, но съдбата, която ги следваше досега тъй жестоко, пай-после им се усмихна: смокиновото дърво им предлагаше не само такава сянка, а и богата храна най-малко за седмица. Ставаше дума не за плодовете, а за едно животно, скрито в неговите клони.

Бе влечуго от рода на гушерите. Колкото и да е изгладнял човек, пак не би се възползвал от месото на това животно, но Лало съвсем не мислеше така.

Той знаеше, че този гушер, голям колкото човек, има отлично месо, което може да задоволи и най-префинения чревоугодник.

Грамадният гушер лежеше на хоризонтален клон и напомни на капитана, че някои подобни видове приличаха много на американската игуана. Въпреки страшния си вид тези животни не бяха нападателни, ловците и обитателите на горите правеха от тях котлети, които изяждаха с огромно удоволствие.

След като извести другарите си за щастието, което случат им пращаше, малаецът каза на капитан Редууд да прати един куршум в главата на чудовището.

От края на опашката до муцуната имаше около два метра. Лало и Муртаг метнаха след изстрела едно от растителните възета – лианите – върху челюстта на гущера и го окачиха за един от клоните на банана. В това положение той приличаше много на обесен човек.

Лало започна да го дере, след което го нарязва на четири и извади от едната четвъртина тънки филии, които веднага бяха сложени на жаравата.

Малаецът имаше право: месото бе крехко като свинско, а на вкус приличаше на телешко.

Като прекараха три дни под този подобрителен режим, корабокрушенците почувстваха изведнъж достатъчно сили, за да започнат пътуването. През това време техните провизии се обогатиха и с един голям глиган, който се бе отбил към тях, за да търси плодове и корени.

Куршумът от капитанската пушка сложи край на неговите странствания.

Лало малаецът приготви от него не само котлети, пържоли и други деликатеси за момента, но направи и чифт отлични жамбони – пушени бутове за по-дълго ползване по време на пътуването.

Снабдени по този начин с достатъчно провизии, приятелите решиха да потеглят към вътрешността, като вземат със себе си най-леките неща, от които не можеха и не биваше да се лишат.

С болка на сърцето се сбогуваха с коритото – тяхната стара лодка, която ги бе спасила от толкова опасности. Не без страх се разделиха с нея, тъй като това означаваше впускане в опасно предприятие, в което можеше да се окаже, че не могат да им помогнат нито тяхната опитност, нито положителните качества, които притежаваха като моряци.

Друга възможност нямаха.

Оставането по-дълго върху източния бряг на Борнео можеше да стане причина никога да не го напуснат.

Нямаше надежда да мине някой кораб насам или ако такъв все пак се появяше случайно, той едва ли щеше да бъде мирен търговски съд, а по всяка вероятност щеше да се окаже разбойнически.

Обземаше ги ужас при подобна мисъл: ако избегнела ножа на бандитите, щеше да ги очаква робството, от което никой нямаше да успее да се спаси, тъй като нямаше да има щастието да срещне цивилизован човек.

Като взе предвид тази ужасяваща перспектива, капитан Редууд реши да прекосят вътрешността на острова, като изберат най-тясното място, между източния бряг и стария нездравословен град Бруни, разположен на запад, близо до остров Лабуан, дето имаше английско седалище.

Една хубава сутрин те напуснаха лагера и потеглиха през гората, пълна с тайнствени опасности и пътеки, по които не бе стъпвал човешки крак.

22. ПРЕЗ ПЛАНИНИ И ДОЛИНИ

Като предприемаше този поход, капитанът знаеше, че излага групата на големи трудности. Преди всичко на нея ѝ предстоеше път не по-малко от четиристотин километра, като не се смягат завоите, които щяха да направят за избягване на всевъзможните препятствия.

Разбира се, това не бе най-страшното. Ако вземаха по шестнадесет километра на ден, може би щяха да успеят да изминат цялото, разстояние.

– И два месеца да вървим, пак нещастieto ни няма да е голямо, ако в края на краищата постигнем крайната цел! – каза патетично Хенрих, който не бе особено разговорчиво момче.

Не се тревожеха, че ще вървят пеша. Въпреки дългите страдания, се чувствуваха напълно възстановени.

Безпокоеше ги въпросът за храната.

Каквато и икономия да правеха, жамбоните нямаше да им стигнат за повече от седмица. Какво щеше да стане, като изгладнееха отново?

Лало ги успокояваше: ако горите във вътрешността на Борнео се окажеха като тези на Суматра, те щяха да намерят много овощни дървета и щяха да имат случай – не един и два – да убият птици, дребен дивеч, а може би и някой глиган или елен.

За да бъде готов за всяка изненада и за да запази оскъдните муниции на капитана, Лало малаецът направи сьмпитан – вид пушка, известна по онова време под името сарбакан. Пригответи си също и множество стрели, които намаза със сок от юпата.

Въоръжен и екипиран по този начин, малаецът не се безпокоеше ни най-малко, че може да останат без провизии из пътя. За да даде пълен израз на тази своя увереност, той поиска да го нарекат „инспектор по прехраната“, заявявайки, че поема грижата за снабдяването с храна.

Приятелите имаха предвид, че биха могли да срещнат някое туземско селище, бяха дълго обмисляли как да го избегнат. Всички, включително и малаецът, се ужасяваха при мисълта за даяките и другите диви племена на Борнео, за които се разказваха най-тайнствени и страшни истории. Народното въображение ги представяше като истински горски хора, космати, сякаш животни, за които убийството бе удоволствие и прослава, а яденето на човешко месо – най-големият празничен лукс.

Този страх гнетеше силно сърцата на петимата корабокрушенци,

когато за последен път спряха погледите си над ведрото синьо море и се обърнаха към горите.

Целия първи ден вървяха по течението на малката река, при устието на която се бяха разположили. Тя (идваше откъм запад – посоката, към която трябваше да вървят. Освен това край нейните брегове се намираха пътеки, прокарани от животни. Тук-там се виждаха следи от краката на тапири, диви свине и носорози.

Макар че много от следите бяха пресни, пътниците не забелязаха през деня никое от тези животни. Грамадните дебелокожи, които не желаеха да срещнат, може би спяха в убежищата си сред джунглата.

– Защо не вземеш лодката? – попита Елена. – Може би по-добре ще-ше да бъде, ако плавахме по течението.

– Срещу течението искаш да кажеш – рече баща й, – а не виждаш ли на места колко бързо става то? Освен това ако край бреговете попаднем на селище, как можеш да мислиш, че няма да бъдем забелязани.

За капитан Редууд най-главната опасност за една лодка бе планинската верига, издигаща се недалеч, по стръмните склонове на която се спускаше реката. Там щеше да ги посрещне истински порои, по който нямаше да бъде възможно да се плава.

Предположенията на капитана скоро се потвърдиха.

Още същата вечер те стигнаха в полите на планините със скалистите склонове, по които малката река се превръщаше в истински порой.

Дотук сравнително равната пътека започваше да криволичи стръмна и скалиста. За да не се строполят в някоя урва, приятелите решиха да прекарат ноща в полите на планината.

На следния ден започнаха да се изкачват по наклона и стигнаха до извора на малката река, дето спряха да обядват, след което продължиха изкачването.

Когато слънцето изчезваше зад тъмната джунгла, стигнаха най-високия връх на планинската верига.

Тук нямаше вода, но всеки един от приятелите носеше по едно бамбуково буренце, напълнено от извора на реката.

Ноща бе прекарана на височината, която образуваше доста широко плато, а на заранта се спуснаха по наклона, покрит с гъсти треви и храсти.

Слънцето залязваше вече, когато друмниците стигнаха полите на планинската верига и спряха да огледат околността.

Там, където залязваше слънцето, се издигаше друг планински гребен, успореден на този, по който бяха слезли.

Между двата гребена се разстилаше долина, или по-скоро равнина, покрита с обширни гори по цялото си продължение. Само на едно място се виждаше езерце, водите на което блестяха като злато.

Тук-там напред се издигаха могили, които наподобяваха основи на кули. Тези височини също бяха покрити с големи дървета, листата на които имаха по-светъл цвят от онези в равнината.

Изведнъж Лало каза няколко думи, тонът на които разтревожи приятелите:

– Тази страна изглежда е населена от миас ромби, капитане! По-добре е да я заобиколим, отколкото да минем през нея. Тигрите на Сингапур не са по-свирепи от миасите. Освен това, капитане, тези миаси не са от обикновените. Изложени сме на опасността да ни пресрещне миас ромби, червената маймуна, както казват португалците.

– Червената маймуна? – извика капитанът. – Орангутанът искаш да кажеш?

– Да, капитане!

– Господи! – обади се уплашено Елена.

– Има един едър вид от тези маймуни – продължи малаецът, – наречен миас ромби. Тези именно разбойници отвличат жени и деца. Отнасят ги по най-високите дървета и никои не знае какво правят с тях. Сигурно ги изяждат, след като се гаврят до насита с тях. За какво друго ще ги отвличат? Ние с основание се страхуваме да не срещнем даяки, но червената маймуна е двойно по-страшна от тях!

Въпреки откъслечните думи на Лало и непреводимото наречие, на което той говореше, четиримата корабокрушенци разбраха много добре за какво ставаше дума. Ставаше дума за прочутата маймуна на Борнео, известна от незнайно време, която бе доста кротка в клетката на звероукротителите, но крайно опасна наистина, ако я срещнеш в горите на Суматра и Борнео!

23. УСЛОЖНЯВАНЕ НА ПЪТУВАНЕТО

На следната утрин пътниците не можаха да тръгнат много рано, тъй като обширната равнина, през която трябваше да преминат, бе покрита с гъста мъгла.

Тя се вдигна едва когато слънцето се изкачи доста високо.

През нощта, а също и докато не бяха тръгнали, приятелите обсъдиха въпроса дали да прекосят направо равнината, или да направят завой.

Но когато мъглата се вдигна, въпросът бе разрешен от само себе си. Краят на равнината не се виждаше нито отляво, нито отдясно. Не бе разумно да правят завой, краят на който не можеха да видят.

Освен това красноречието на Лало малаеца бе убедило капитана, който мислеше, че живото му въображение преувеличаваше опасността от срещата с миас ромби.

Продължиха да се спускат по наклона, пред който се разстиляше равнината.

Беше тъмно, когато стигнаха в полите на планината, дето се разположиха на лагер.

На другия ден поеха през равнината.

Докато пътуваха по възвишенията, петимата срещнаха доста трудности, особено при изкачването и слизането из скалите, но в равнината се натъкнаха на още по-големи препятствия.

Големите дървета бяха покрити с лиани, разстлани от едно дърво до друго по всички посоки. Имаше места, преминаването на които бе невъзможно без намесата на големия нож на малаеца и на брадвата, с която Муртаг дърводелецът не се разделяше.

Не по-малко труд им създаваха местата, които бяха покрити с бамбуци, тези гигантски тръстики, дето достигаха до шестдесет метра височина и растяха така нагъсто, че и змия си пробиваше трудно път сред тях.

Бамбуковите стъбла бяха много крехки, макар че достигаха до осем-десет сантиметра в диаметър. Лало и Муртаг ги отсичаха с по един удар.

Случи им се да затынат в тръстиков гъсталак – около хиляда и седемстотин метра широк – и им бяха нужни три часа, за да се отърват от него.

В Индийския архипелаг имаше няколко вида големи тръстики,

известни под името родова тръстика, но те се различаваха много една от друга, както по едрината си, така и по своя вид.

Друго препятствие, много по-неприятно от бамбуковите храсталаци, бяха множеството паяжини, оплетени също от дърво до дърво. Между тези странни завеси пътниците трябваше да изминават стотици метри. Влакната се обвиваха около шиите им и така прилепваха по дрехите, че те изглеждаха като облечени в памук.

От време на време виждаха ужасните паяни, които бързаха да се скрият в тъмните хралупи. За тях пътниците бяха необикновена напасть, дето наистина не бе стъпвал човешки крак.

Приятелите трябваше да се борят в сякаш безкрайната равнина и с много други прегради: мочурливите места, покрити някъде с високи дървета, другаде с тръстика, дето биваха принудени да газят в тиня или в спящи води, покрити с опасна пяна.

Под тъмните сенки се показваше от време на време грамаден гущер хидрозорус – за да им препречи пътя и да изчезне почти светкавично.

Те вървяха почти целия ден в полусветлина, така се движеха, сякаш бяха безнадеждно загубени в някаква преизподня. Слънцето, техният единствен водач, не се виждаше през гъстите сенчести дървета.

Дори на откритите места бяха лишени от този водач през обедните часове. На юг през това време слънцето не хвърля сянка върху пясъчния часовник, казваше капитанът.

Обедните часове използваша за почивка, тъй като и горещината бе станала непоносима.

Потеглиха отново надвечер, когато слънцето се наклони към хоризонта и им показа най-сетне желаната посока. Тяхната цел бе да намерят езерцето, което бяха забелязали от върха на планината.

24. ГОРСКИЯТ „ЧОВЕК“

Спаха до късно заранта и с мъка се повдигнаха, за да се огледат внимателно. Трябваше да се погрижат за закуската: запалиха голям огън и опекоха парче от втория жамбон, костта на който се бе показала. Това ги разтревожи.

Докато си почиваха край езерото, трябваше да помислят за храната си.

Лало приготви своя сарбакан и отровните стрели. Капитанът прегледа пушката, а дърводелецът, който имаше слабост към риболова, приготви въдици и отиде да види дали обитателите на езерото са по-малко плашливи от онези на реката.

Под сянката на голямото и много красиво дърво, дето бяха пренощували, останаха само Хенрих и Елена.

На тях им бе заръчано да не се отдалечават нито на крачка.

Макар че бе послушно момче и внимателно се отнасяше към съдбата на групата, Хенрих от време на време биваше обземаан от странното желание да се отдала на няколко мига неблагоприятно.

Той бе роден в Ню Йорк и преждевременно бе станал доста дързък и смел – в гърдите му туптеше мъжко сърце и той искаше да се увери за сетен път сам, че това наистина е така.

Странна птица от рода на щъркелите, голяма повече от разтег, бе кацнала до брега на езерото.

Като я видя, Хенрих не можа да се стърпи, взе пушката и започна да я дебне, като остави сестра си сама под дървото.

Тръстиките, които растяха по стръмния бряг, дадоха възможност на младия ловец да приближи до птицата. Тъкмо се канеше да стреля, когато до слуха му достигна отчаян вик.

Елена!

Хенрих се обърна към дървото.

За миг осъзна, че нещо се бе случило със сестра му.

Взря се по-внимателно и видя някакъв човек.

Той я приближаваше.

Хенрих изтръпна, вкамени се. Какъв беше този човек?

Странно чудовище. Високо около два метра. Главата и гърдите му бяха непропорционално развити в сравнение с краищата.

Цялото тяло на това ужасно същество бе покрито с косми,

лъскавочервени по крайниците и по корема.

Хенрих и Елена не бяха и сънували подобно чудовище.

25. КОГА МЪЛЧАНИЕТО Е ЗЛАТО

В първия момент Хенрих помисли, че се е появил островитянин туземец.

Но веднага се досети за животното, което им бе описал Лало малаецът.

Това чудовище бе една от онези маймуни, носещи няколко имена: миас ромби, орангутан, червена маймуна.

Колкото и да бе безстрашен, Хенрих продължаваше да стои ни жив, ни умрял.

Трепереше повече за сестра си, тъй като тя бе по-близо до маймуната. Първата мисъл, заседнала в главата му, бе да се спусне към чудовището и да изпразни пушката в гърдите му.

Но като видя, че Елена се смълча и тласкана от инстинкта за самосъхранение, започна да се крие зад дебелилото дърво, той се въздържа от рискована постъпка.

Изглежда животното нямаше намерение да преследва момичето, а желаше по-скоро да отиде до брега на езерото.

Хенрих реши, че ще бъде най-благоразумно да не стреля до мига, когато червената маймуна не проявеше намерение да нападне.

Лало бе казал, че тя често пъти не нападала човека и спокойно си продължавала пътя, ако не я дразнели. Изключение правели женските, които се безпокоели за малките си. „Тежко на онова животно, което се приближи, казваше Лало, до тяхната пещера, било човек, било животно. Те се хвърлят отгоре му и го разкъсват безпощадно. Веднъж ранена или раздразнена, маймуната не се задоволява със самозащита, а напада със страшна свирепост!“

Хенрих не бе забравил тези обяснения на Лало.

Като ги взе предвид, той остави пушката на земята и се сниши във високата трева.

Тя го закри изцяло.

Разбра скоро, че действа разумно.

Без да обръща внимание на юношите, чудовището продължи пътя си към брега на езерото.

Пак от Лало Хенрих знаеше, че орангутанът се храни обикновено с плодове, по при липса на такива, яде листата и стъблата на водни растения, които намира в реките и езерата на тропическите области.

Вероятно косматото същество не бе намерило в околността достатъчно плодове или пък, подобно на некосматите си родственици, искаше да задоволи някоя своя прищявка, като промени яденето.

Стигна скоро до залежа от водни растения, нагази до колене във водата и извади клоните с големите си ръце. После отвори грамадната си уста и започна да дъвче стъблата като животно, което преживя.

Като видя, че то съвсем няма намерение да напада, Хенрих стана и се спусна с тихи, но бързи стъпки към дървото. Протегна ръце към сестра си и я прегърна, целуна я нежно по страната и по челото, за да я поуспокои от ужаса, който преживяваше.

26. КОГАТО ЧОВЕК НЕ МОЖЕ ДА НАМЕРИ ОТНОВО ИЗГУБЕНАТА СИГУРНОСТ

Макар че маймуната не ги бе нападнала, двамата не можаха да се успокоят. Знаеха ли какво можеше да ѝ хрумне, след като се нахранеше?

Какво можеха да направят, за да се изплъзнат от нея? Да избягат в гората и се помъчат да намерят Лало и баща си? Ами ако се окажеше, че са се заблудили? Страшната маймуна можеше да се върне скоро и да ги пресрещне навътре между дърветата.

Не знаеха накъде бе отишъл и Муртаг дърводелецът.

Да викат бе още по-опасно.

Решиха накрая, че най-разумно бе да си стоят на мястото. Но все пак трябваше да действат, да предприемат нещо.

Елена бе извикала веднъж с всичка сила: ако ловците бяха наблизко, не можеха да не я чуят. Това, че не се появиха на часа, означаваше, че се бяха отдалечили.

Не биваше да подновяват безполезни и опасни опити.

След дълги трескави съвещания юношите решиха да не мърдат и да не вдигат какъвто и да било шум, докато някой от техните покровители им дойде на помощ.

Бяха достатъчно разумни и не надзъртаха откъдето и да било, за да наблюдават чудовището. През пълзящото растение, което обгръщаше дървото и където се бяха прикрили, можеха да правят това, по се отказаха, за да не пълнят сърцата си с още повече напрежение.

При други обстоятелства те неминуемо и с голямо удоволствие щяха да съзерцават страшната маймуна, която толкова много приличаше, на човек. Виждаше се ясно как изтръгва с мускулестите си ръце водните растения и как ги дъвче с наслада. От време на време прекрачваше напред, за да улови някое отдалечено растение, което ѝ се струваше поубаво.

Хенрих и Елена наблюдаваха въпреки обещанието си да стоят със затворени очи странната сцена. Детското у тях бе надделяло за брони мигове.

Вслушаха се – да чуят познат глас.

Напразно!

Минутите течаха все по-напрегнато, а те не виждаха никого, нито

дочуваха приближаващи се стъпки.

Не можеха да разберат колко време бе изминало, откак червената маймуна се хранеше край езерото.

Сякаш бяха минали години.

Все така не се чуваше нищо. Нито човешки глас, нито писък на уплашена птица, нито какъвто и да било шум.

Страшното животно продължаваше да яде, но вече не така лакомо.

Дърпаше клонките със все по-лениви движения и дълго ги подбираше.

Личеше, че се е нахранило и скоро ще се обърне, за да тръгне към скривалището си.

Но къде можеше да бъде то? В коя посока?

Ами ако се окажеше, че е в самото дърво, под което се бяха затаили Хенрих и Елена?

Тази мисъл ги разтрепера.

Критичният момент приближаваше все по-бързо. А заедно с него растеше и страхът в сърцата на юношите.

Те изтръпваха при мисълта, че може скоро да застанат лице срещу лице с това безобразно същество или да попаднат в дългите му лапи.

Какво можеха да направят при такова положение?

„Ако не умрем от ужас, мислеше си Хенрих, каква надежда за спасение ни остава? Никаква! По нищо не можем да разберем дали маймуната ще мине отстрани, или ще връхлети върху нас!“

Хенрих бе готов да се пожертва за сестра си.

Напълни добре пушката.

Изминаха няколко мъчителни минути в пълна тишина.

Той каза съвсем тихо:

– Ако маймуната дойде насам, бързо се отстрани и ме остави свободно да действам! Заемам се с всичко. Разбра ли?

Елена не можеше да преглътне.

– Разбра ли? – повтори още по-тихо Хенрих. – Гледай само да бъдеш настрани, като видиш, че се готвя да стрелям. Ще гръмна, когато се убедя, че куршумът ми няма да отиде напразно, защото иначе само ще раздразня животно!

– А ако не можеш да го убиеш веднага? – промълви Елена.

– Ако не мога да го убия веднага – Хенрих се помъчи да отвърне съвършено спокойно, – не се безпокой за мен! Чуваш ли? Да не си посмяла да се безпокоиш! Гърмежът не може да не бъде чут и помощта ще дойде бързо! Каквото и да се случи, не се плаши за мен! Скрый се бързо

някъде и чакай, като гледаш насам, за да не се изгубиш. Не може да не дойде помощ! Обещай ми! Обещавах ли ми?

– Да те напусна? – едва не извика Елена. – Какво приказваш? Чу-ваш ли се? В никакъв случай не мога да те оставя, Хенрих! Нима можеш да вярваш, че бих могла да те прежаля, ако, не дай Боже, се случи нещо с теб? О, братко, предпочитам да умра до рамото ти!

– Как ти дойде на ума смъртта? – Хенрих не знаеше как да я убеди. – Струва ми се, че можем да бягаме по-силно от тази тровава персона! Послушай съвета ми, мила моя, и разчитай на мен за останалото. Ще действам по-спокойно, като знам, че ти си на сигурно място!

В този момент маймуната направи движение, което привлече вниманието и на двамата.

Тя нямаше намерение да се връща, само изненадано трепна, настръхна и започна гневно да ръмжи като булдог.

Вместо да се изправи, както би направил човек в такъв случай, настръхналото животно се подпря на ръцете си и заприлича на четириногло, предните крака на което бяха по-дълги от задните.

С надути от гняв страни, страшна козина, блестящи, сякаш запалени очи и широко разтворена уста, то очакваше нападението на някакъв познат неприятел, който не бе толкова опасен, за да го избягва.

Какъв можеше да бъде този неприятел?

Нима той искаше да се бори с орангутана?

Имаше ли в горите на Борнео двуного, четириногло или влечуго, което можеше да се мери по сила с този миас ромби, който бе два пъти по-силен от най-силните зверове?

Нали малаецът бе казал, че нищо не може да му се противопостави?

Неприятелят не идваше откъм гората.

По всичко личеше, че щеше да се появи откъм водите на езерото.

Скоро Хенрих и Елена видяха, че това бе грамадно влечуго, някакъв особен крокодил, какъвто никога не бяха виждали.

Дълъг и тъмен, плуващ между стъблата на водните растения, той приличаше на гавиал.

Да, разбира се. Беше гавиал.

Ужасният крокодил на реките и езерата в източна Индия, с който Елена се бе вече срещала и много добре си спомняше зиналата му челюст.

27. НЕВИЖДАНО ЗРЕЛИЩЕ

Двамата забелязаха как той се промъкна до мястото, дето горилата, нагазила до колене във водата, го очакваше, готова за бой.

– Влечугото ще избяга! – Елена пошушна едва-едва. – Ще видиш!

– Ш-шт! – Хенрих направи знак с пръст да мълчи.

Горилата започна да отстъпва към брега.

Но скоро почувства, че под краката си има твърда почва, спря и храбро се изправи срещу неприятеля.

Хенрих и Елена се убедиха в думите на Лало малаеца.

Бе повече от ясно – маймуната не се страхуваше от никакво горско или речно, или каквото и да било животно в джунглата.

Ако се бе отстранила още малко към сушата, борбата щеше да бъде избягната.

Но едно такова положение не влизаше в гордата сметка на миаса.

Влечугото продължи да напредва.

Не обръщаше внимание на ръмженето и заплашителните движения на миаса.

Ясно бе и друго – гигантското влечуго също не смяташе да се плаши, уверено изцяло в необикновено голямата си сила, в своята едрина и особено в плътната си кожа, покриваща цялото тяло като щит. То също вярваше, че на Борнео няма друго животно, което може да устои на гнева му.

Нападението продължаваше несмутимо.

Крокодилът сякаш настояваше: „Защо си влязъл във владенията ми и защо продължаваш да стоиш, да смяташ, че не мога да те убия?“

Може би вземаше маймуната за човек – слаб и немощен, за някакъв дяк, който може да бъде унищожен с един удар?

Мнимото отстъпление на противника си крокодилът взе за страх.

Най-сетне спря, потопи се в езерото, доколкото му позволи дълбочината, и почака известно време, за да разбере дали врагът ще продължи да отстъпва.

Като видя войнствената му стойка, продължи да плува напред до момента, когато тръстиките престанаха да го закриват.

Колко мига изминаха?

Хенрих и Елена затаиха тръпнещи дъх.

Крокодилът се изправи на задните си крака и подскочи към брега,

разтворил изцяло грамадната си уста.

За миг върхът на муцуната му се обърна към маймуната. Сякаш всеки миг тя щеше да бъде захапана и отвлечена в дълбините на езерото.

Бедните юноши се поздравяваха вече с щастливото избавление, когато едно съвършено неочаквано движение на орангутана ги убеди, че борбата няма да свърши така скоро.

Орангутанът отскочи, метна се върху главата на крокодила, пропълзя светкавично по него и скочи на земята, до опашката му.

Преди влечугото да бе успяло да се обърне, за да нанесе удар, той направи нов скок и се озова върху гърба му, залови се здраво с дебелиите си, къси крака и обви големите си ръце около плешката му, като че искаше да го задуши.

Между двете чудовища започна една от онези страшни и ужасни битки, които можеха да се видят само в горите на Борнео и Суматра, дето човек почти не можеше да проникне.

Дори и там подобни сцени се разиграваха рядко.

Крокодилът се мъчеше да събори гривестия си ездач, който се бе разположил върху гърба му като на седло и правеше всичко възможно да се задържи.

Елена стискаше до болка ръката на брат си, силно притисната и трепереща до него.

– Господи, дано крокодилът победи!

Влечугото се въртеше, тракаше с грамадните си челюсти, ровеше земята с дългата си опашка, която косеше тревата и тръстиките като нож, гърчеше се и се мятеше на всички страни, но нищо не можеше да му помогне.

Орангутанът стоеше на гърба му като мексиканец върху луд жребец – с едната си лапа той се държеше за рамото на влечугото, а другата протягаше във въздуха, сякаш търсеше нещо, за да се залови.

Изведнъж той протегна тази свободна ръка и спипа горната челюст на гавиала, която се бе издигнала почти отвесно нагоре.

Човек би помислил, че маймуната бе проявила ужасно неблагоприятно поведение и сама си бе тикнала ръката в капан.

Елена си бе помислила тъкмо това.

Хенрих също.

В своята неопитност и в желанието си да видят по-бързо печалния край на животното, което ги застрашаваше, юношите мислеха, че само чудо може да го отмени.

Щом улови челюстта на крокодила, орангутанът я изкриви така силно настрани, че двете челюсти никога да не могат да се съединят отново.

Чу се глухо изщракване, особен шум, сякаш бе изкоренено дърво. След това отвратителното влечуго започна да се гърчи ужасно и да размахва опашката си на всички страни.

То бе победено.

Нямаше никакво съмнение.

Орангутанът слезе от гърба му, отстрани се и загледа гърченията му, които ставаха все по-редки.

Господи! Сякаш човек бе започнал да надава диви ви-кове на радост.

Хенрих и Елена имаха усещането, че там, до езерото, стои луд човек и скача, радвайки се на жестока победа след жестока борба.

28. КОГАТО ЧОВЕК НАПРАВИ ГРЕШКА

Братът и сестрата нямаха време за мислене. Скрити зад дървото, те неусетно се бяха открили при наблюдението.

Ако се бяха подчинили на вродения си инстинкт за справедливост, те щяха да вземат участие в борбата против нападателя, но при сегашния случай положението бе съвсем друго – маймуната бе опасна за самите тях и победата на земноводното животно щеше да се окаже спасителна.

Веднага щом борбата бе привършена, те отново започнаха да треперят за своя живот.

Макар да лежеше на земята обезоръжен, крокодилът още не бе умрял, продължаваше да се гърчи. Това бяха последни конвулсии от агонията.

Орангутанът не спираше да го наблюдава, седнал на хълбока си.

От време на време той протягаше дългите си космати ръце над главата и избухваше в странен, пресеклив смях, радвайки се на победата.

Колко време щеше да продължи всичко това?

Сцената бе ужасна, но юношите искаха тя да не свършва, докато не чуят поне един глас откъм гората или приближаващи се спасителни стъпки.

Уви! Колкото и да се вслушваха, те не чува желания звук. Понякога до слуха им долитаха само ясните и весели припеви на някоя малка птица или шумът от животно, провиращо се между храстите. Нито писък на уплашена птица, нито бързи стъпки на животно оповестяваха приближаването на ловците.

В желанието си на всяка цена да открият дивеч те се бяха отдалечили доста навътре в джунглата.

Хенрих мислеше дали да даде сигнал, като гръмне, но и да чуе гърмежа, те едва ли щяха да го вземат за повикване. Капитанът и приятелите му можеха да си помислят, че момчето е гръмнало по някоя птица, и нищо повече.

От друга страна, гърмежът можеше да привлече вниманието на миса и да го отклони от радостното му съзерцание.

Какво можеше да направи Хенрих, за да запази живота поне на сестра си само с една пушка?

Безполезно и опасно беше да се стреля с такава не-далекобойна

пушка. По-добре бе да се изчака. Бог не можеше да не помогне!

Храброто момче започна трескаво да пресмята колко опасности бяха Претърпели и Бог винаги им бе помагал да се отърват. Трябваше да се доверят и този път на неговото покровителство!

Но тъкмо да отворят уста за молитва, Хенрих и Елена бяха подложени на ново изпитание.

След като достатъчно се бе насладил на страданията на своя противник, орангутанът се бе обърнал към гората с намерение да напусне мястото си.

Критичният момент приближаваше.

Коя пътека щеше да избере животното?

Едва си бяха задали този въпрос, когато Хенрих и Елена видяха, че то се обърна към дървото, дето се бяха скрили.

Нямаше никакво съмнение.

То тръгна право към тях.

29. ОТВЛИЧАНЕТО

– Загубени сме! – прошепна неволно Хенрих.

Едва произнесе тези думи и съжали, защото забеляза колко усилиха страха на сестра му.

Нещастната! Тя имаше нужда от окуражителни слова, а не от такива неблагоприятни разсъждения.

Добра или лоша, казаната дума не се връща.

Хенрих нямаше време да мисли какво трябва да изрече, за да окуражи сестра си. Орангутанът крачеше с неловки, но бързи стъпки и скоро щеше да бъде на мястото, дето двамата правеха отчаяни усилия да се свият по възможност повече.

Движенията на орангутана доказаха, че е още раздражен от борбата с гавиала.

Бе несъмнено, че ако ги видеше, незабавно щеше да възобнови гнева си.

И нима можеше да не ги види?

Те се бяха прилепили до кората на стъблото и се мъчеха да се закрийт с листата на пълзящото растение.

Миасът вървеше все така право към тях.

Навярно смяташе да се покачи на дървото.

За миг Хенрих си каза, че ще бъде по-добре да грабне Елена и да побегне в гората.

Но веднага разбра, че е глупаво.

Късно!

Дървото, зад което се бяха скрили, се намираше сред полянка, която не можеха да прекосят, без да бъдат забелязани от орангутана.

Хванати ръка за ръка, смълчани и неподвижни, те се притиснаха плътно към дървото и престанаха да наблюдават маймуната, защото това можеше да ги издаде.

Ако тя се покатереше на дървото, храброто момче бе готово да влезе в бой с нея: пушката бе подпряна на рамото му и готова за стрелба.

Стояха така известно време, без да дишат. Стори им се, че животното забави крачките си.

Посред пътя ли щеше да спре?

Или се канеше да поеме друга посока?

Изпитанието бе ужасно. Хенрих тъкмо се наклони да погледне към

маймуната и чу дращене от другата страна на дървото.

След малко шумът се усили.

Юношите разбраха, че орангутанът се изкачва по дървото.

Хенрих се зарадва на обратата, който вземаха нещата. Дървото бе много високо, а през големите му листа нищо не се виждаше от лианата, която обвиваше всички клони.

Щом маймуната се скриеше в зеленината, той щеше да се отстрани бързо със сестра си, без да става нужда да гърми. Щяха да се скрият някъде наоколо, за да дочакат завръщането на ловците.

За нещастие, неочаквана случка предизвика страшната катастрофа.

Завръщайки се от риболов, дърводелецът връхлетя на гавиала, който се валяше край брега на езерото.

Макар че бе лишено от едната си челюст, влечугото не бе още умряло. Като не знаеше как да си обясни зрелището, ирландецът остана страшно изненадан и смутен, Безпокойството му се усили, като погледна към дървото и не видя юношите под него.

Ако честният дърводелец бе мълчал, всичко щеше да бъде добре. Но като видя качващата се по дървото маймуна, той си помисли, че юношите са убити и разкъсани от косматото чудовище. Тази мисъл го влуди и той нададе отчаян вик.

Ехото отекна в околността.

Въпреки болезнения топ на този вик, той прозвуча радостно за слуха на юношите. Те се почувстваха спасени и бързо излязоха от скривалището си.

За миг страшните очи на чудовището се спряха върху тях. От дълбоките орбити сякаш изскочиха светкавици.

Гневът му пламна отново.

То започна да ръмжи.

Спусна се от дървото и се хвърли към Елена.

Муртаг, който продължаваше да надава викове, Се помъчи да я защити.

Хенрих натисна спусъка, но от пушката не изхвъркна дори искра.

Фитилът се бе овлажнил при преминаването през гората и не можа да се запали. Момчето стисна пушката за цевта и се помъчи да разбие с приклада черепа на маймуната.

Един, два, три удара по главата, покрита с дълга червена коса, но преди да бе нанесен четвъртият удар тя се разтърси, чудовището протегна бързо дългата си ръка, привлече младото момиче до косматите си гърди и започна да се катери по дървото.

Нито виковете, нито стоновете, нито заплахите – нищо не можеше да спре ужасния похитител.

Хенрих успя да хване маймуната за единия крак и я свлече няколко педи, но със силен удар тя го замая и той падна на земята.

Като се опомни, чу отчаяните виковете на Елена.

Имаше усещането, че потъва в кошмарен сън.

Обърна поглед нагоре и видя сестра си в прегръдките на маймуната, която продължаваше да се катери към пърха на дървото.

30. КАКВО ЩЕ СТАНЕ

Не може да се опише отчаянието на бедния Хенрих, когато видя, че не е в състояние да направи каквото и да било за спасението на сестра си.

Скръбта на Муртаг не бе по-малка: той обичаше Елена като собствена дъщеря.

Смълчани и неподвижни, те чакаха края на страшната катастрофа.

Капитанът и Лало малаецът бяха чули виковете на Елена, на Хенрих и на Муртаг и дойдоха тичешком, запъхтени.

Уви! Завръщането им не донесе никаква утеха!

Маймуната се движеше все още между листата. Но капитан Редууд чувстваше, че неговата пушка не може да му бъде полезна при този случай.

Същото чувство изпитваше и Лало, гледайки своя сарбакан.

Пушката можеше да изпрати куршум по миаза, а сарбаканът – да го пронизе с отровна стрела, но каква полза от това? Смъртта на маймуната щеше да повлече след себе си и тази на момичето.

Колкото и малък да бе шансът за спасението на Елена, те още повече щяха да го намалят, ако си послужеха с оръжие.

Сърцето на капитана се късаше от мъка.

Другите не бяха по-малко смаяни и отчаяни.

Внезапно забелязаха, че горилата променя направлението си.

Тя се отклони от стъблото и тръгна по един от най-дебелите стволлове, който стигаше до друго дърво.

Намерението ѝ бе очевидно – искаше да премине на другото дърво и да избяга в джунглата.

Наблюдателите видяха как се приближи до един от клоните на другото дърво, дръпна го към себе си и скочи на него с ловкостта на катеорица. И всичко това извърши с една ръка, тъй като с другата притискаше до гърдите си момичето.

От второто дърво тя премина на трето и така, от клон на клон, навлезе навътре в джунглата.

Отчаяният баща я следеше с пушката в ръка. След него вървеше бледен и замислен Хенрих. Той не знаеше какво да прави с пушката. Душата му се разкъсваше от мъка, че не бе успял да застреля маймуната.

Лало малаецът и Муртаг не снемаха погледите си от върховете на дърветата, където чудовището продължаваше да се отдалечава.

Какво очакваха те?

Капитанът вярваше в съществуването на едно милостиво и правдиво провидение и непрестанно се молеше за своята рожба.

– Елена! Скъпо мое дете! – викаше той. – Кой ще те спаси? О, небесни сили, помогнете! Помогни, мили Боже! Бди над нея!

31. ТИ НЯМА ДА ОТИДЕШ ПО-ДАЛЕЧЕ!

От клон на клон, от дърво на дърво, червената маймуна продължаваше своя въздушен път и нещастните корабокрушенци едва-едва я следваха.

Какъв щеше да бъде краят на този страшен и ужасен лов?

Жива ли бе още Елена в жестоката прегръдка на чудовището?

Може би бе мъртва? В такъв случай корабокрушенците трябваше да спрат, да отправят последната си молитва към Бога за упокой на душата ѝ.

Никакъв вик не се изтръгваше от нейната уста, никакъв стон, никакъв глас.

Дали мускулестата космата рижа ръка не бе премазала нежното ѝ тяло?

Или...

Те навлязоха доста навътре в джунглата.

Тропическата гора се състоеше от толкова близки едно до друго огромни дървета, че бе невъзможно да се види небето през клоните, отрупани с гъсти листа и лиани.

Четиримата се провираха като сенки през тъмните зелени арки, до които само тук-там достигаха слънчевите лъчи, и успяваха да проследят движенията на миаса само по ярките дрехи на момичето, които се развяваха като знаме.

Нито веднъж не успяха да забележат лицето на Елена.

Само по тялото ѝ, което се показваше от време на време, добиваха впечатлението, че е още жива.

Изглеждаше, че страшният грабител не проявява никакво насилие, напротив, той носеше момичето с известна предпазливост.

Но нима ужасът не бе достатъчен, за да я убие?

Изведнъж ловците се намериха на брега на блато, което бе доста дълбоко и не можеше да се прегази.

Тук-там из водата стърчаха дървета, клоните на които се докосваха във височината. Докато четиримата преследвачи стояха пред водата, чудейки се какво да направят, маймуната продължаваше да се мият от клон на клон.

Скоро те я изгубиха от очи.

Чуваше се само шумът на клоните, превиващи се под тежестта на

нейното тяло. Съдбата на клетата Елена ставаше още по-неизвестна. И страшна.

Капитан Редууд насмалко щеше да падне на земята от вълнение, ако Муртаг и Лало малаецът не го бяха подкрепили. Бедният човек бе съкрушен до краен предел. Той се подпираше върху раменете на своите скъпи приятели, хълцаше и продължаваше да вика:

– Елена! Дъще моя! Дете мое, кой ще се грижи за тебе сега? Небесни Боже, бди над чедото ми!

32. ВСЛУШВАНЕ В МЪЛЧАНИЕТО НА ДЖУНГЛАТА

Известно време капитанът не можеше да се бори със своето отчаяние. Елена бе радостта на неговия живот. Тя бе отвлечена от чудовище, което не бе нито човек, нито животно, и не се знаеше какво щеше да стане с нея. Нейното нежно и прекрасно тяло щеше да бъде може би подложено на гавра и сетне разкъсано на парчета или хвърлено от някое високо дърво в черната и студена вода на блатото, дето нямаше да остане никаква следа от него.

Макар че бе добре запознат с нравите на горския човек, малаецът не можеше да отговори на несвързаните въпроси, които капитанът му задаваше непрекъснато и все по-задъхано, и все по-отчаяно.

Заявяваше само, че момичето няма да бъде разкъсано от горилата, тъй като тя не е месоядно животно и се храни изключително с растения.

Случката бе тъй странна, че той не знаеше какво да каже. Бе слушал да се говори, че миазът ромби разкъсвал хора само когато бил раздразнен и силно разгневен, но не си спомняше да бе чувал за случай като настоящия – грабнатият човек да бъде носен от дърво на дърво.

Изобщо – това бе проверен факт – не бе възможно маймуната да нападне човек. Тази, която бе грабнала милото момиче, трябваше да се окаже силно раздразнена навярно още от миговете, когато се бе борила с гигантския крокодил. Тази възможност се виждаше на малаеца най-вероятната. А може би причината за отвлечането на момичето бе само една странна фантазия в мозъка на маймуната, породена по непонятни за човека пътища?

Лало бе слушал да се говори за странностите и своенравията на орангутана. Някои от даяките твърдяха дори, че миазът, подобно на човека, бивал обхващан от временна лудост.

Капитанът и Хенрих страдаха така дълбоко, че не можеха да говорят повече и даваха израз на отчаянието си само с глухи стонове.

Малаецът се възползва от това мълчание, за да наостри по-добре уши. Откакто изгуби от очи маймуната, той не преставаше да се вслушва и в най-лекия шум, идващ от гората. Мъчеше се също да запомни пътя, по който бе преминала тя.

Знаеше, че си прави леговището, или гнездото, обикновено в края на някое езеро, а най-често – над водата или мочура, дето бе

невъзможно да проникне човек.

Навярно тя бе избрала сега такава цел – не много високо дърво или гъст шумак, където да бъде запазена от внезапна буря.

Имайки предвид всичко това, малаецът хранеше надежда, че гнездото на грабителя нямаше да се окаже далече – той не се надяваше да намери жива милата малка приятелка, но искаше да спаси тялото ѝ от дивашко разкъсване.

С удвоено внимание слушаше шума, идващ от джунглата и правеше знак на приятелите си да пазят пълна тишина.

Настана продължително мълчание.

Нещастниците сякаш чуваха взаимно ударите на своите сърца.

Шумът, който произвеждаше маймуната, продължи около пет минути.

После изведнъж затихна или, по-вярно, заглъхна сред силна врява.

Чуха се дрезгави гласове, лай, ръмжене, кашлици, смехове, към които сякаш се примесиха писъците на Елена.

Странният шум, който идваше от върховете на дърветата, не можеше да бъде произведен само от едно животно.

– Милостив е Бог! – промълви Лало. – Ето я мръсницата, стигна до гнездото, това е нейното семейство. То дава израз на радостта си. Ако нашата бедна Елена е мъртва, ще намерим поне тялото ѝ и ще отмъстим за нея! О! Аз се заклевам! Ще отмъстим за нея!

После прибави с по-окуражителен глас:

– Не се отчайвайте, капитане, Хенрих... не всичко е загубено! Напротив! Твърдо вярвам, че ще намерим жива нашата мила госпожица! Защо миасът да я убива? Нека имаме вяра! Аз в Аллаха, вие във вашия Христос! Кой знае? Може би небето пак ще ни помогне!

Последните думи паднаха като животворна роса върху убитото сърце на бедния баща.

Той се възроди, надеждата рожбата му, неговото крехко цвете, което сякаш завинаги бе увяхнало, отново да разцъфне, го изпълни с нова сила за борба. Щом малаецът казваше, че има надежда, значи такава наистина съществуваше!

– О, милостиви Господи, Исусе Христе! – извика той пламенно. – Направи това, което казва нашият прескъп приятел Лало!

33. ТРЪГВАНЕ

Бедният капитан възвърна наистина силите си. Тръгна към блатото, за да измери дълбочината му и да види дали няма някое място, отдето може да се премине. Скоро се убеди, че е невъзможно каквото и да било преминаване.

На около десет метра от брега водата стигаше до мишниците, а понататък ставаше изведнъж дълбоко.

Редууд се обърна отчаяно, но нямаше намерение да излиза на брега. Той гледаше към средата на езерото, откъдето продължаваха да идват прегракнали гласове.

Шумът не слизаше от високото. Един от гласовете приличаше на момичешки, но не бе този на Елена. Малаецът позна в това врякане малък орангутан.

Нещо шепнеше на капитан Редууд, че неговата прескъпа Елена живее и той ще може да я освободи. Ако е ранена, с каква нежност ще се грижи да оздравее! В обятията му тя ще забрави преживения ужас. Той трябваше да я види, по-скоро да я види и прегърне! Каквото и да му се изпречеше на пътя!

Езерото не можеше да се прегази.

Но капитанът бе отличен плувец.

Веднъж бе преплувал осемстотин метра в бурно море. Нима не можеше да преплува такова разстояние в тихата засенчена вода на езерцето?

Тръгна към водата, но внезапно му хрумна мисъл и спря. В същия момент верният малаец го настигна и сложи ръка на рамото му:

– Да плуваш ли искаш, капитане? Но каква полза от това, когато си без оръжие? Трябва да вземеш пушката, сарбакана и ножа. Без тези оръжия не можем да се справим с миаса.

– Имаш право, Лало – каза капитанът. – Ще взема пушката, но как ще мога да я запазя от водата? Няма време да правим сал!

– Няма нужда от сал, капитане! Дай ми пушката! Аз мога да плувам и с една ръка!

Капитанът знаеше, че малаецът никога не се хвалеше. Лало бе от онези малайци, за които плуването бе така естествено, както и ходенето и на двадесет километра от брега, дори изоставен на вълните, той не би се удавил!

Без да възрази, бащата отиде над стръмния бряг, съблече част от дрехите си, превърза рога с барута и част от мунициите на главата си, захапа ножа и повери пушката на малаеца.

Пригответленията на Лало не отнеха много време, тъй като той нямаше какво до съблича.

Над чалмата, плътно прилепнала върху дългите му черни коси, той забодя бамбуковия калъф, пълен с отровни стрели; крисът, това оръжие, от което нито един малаец не се разделя и насън, бе привързан за кожения колан, с който се запасваше. С лявата си ръка взе сарбакана и пушката на капитана.

Без да губят и минута, двамата се хвърлиха в дълбоките води и заплуваха към средата на езерото.

Хенрих и Муртаг стояха прави на брега.

Тежко им беше, че остават назад в този критичен момент, но дърводелецът не бе добър плувец, а Хенрих не бе достатъчно силен, за да устои на такова дълго разстояние.

Въпреки това честният ирландец, който така силно бе привързан към своя капитан и към неговия син и се безпокоеше така силно за участта на Елена, желаше страстно да изпита щастието и той да се хвърли във водата. Но капитанът не бе позволил, бе заповядал двамата да останат на брега. Трябваше да чакат с молитви на уста.

Стояха на брега, гледаха към плувците и се молеха все по-горещо за добрия изход на това ново странно приключение.

34. ПОД СЯНКАТА

Плувците плуваха в мрачна полусветлина, тъй като дърветата над водата бяха много кичести и не пропускаха слънчевите лъчи.

Можеха да се заблудят сред сенките, ако прегракналите гласове, които се чуваха все още, не ги направляваха.

Плувайки, капитанът и неговият верен моряк се питаха какво трябва да правят, щом се срещнат с орангутана.

Като стигнаха на стотина метра от гнездото, станаха по-предпазливи. Гледаха да не пляскаат с ръце и сезираха нагоре, за да видят някой нисък клон или извит нагоре корен, за който да се заловят и откъснат.

Внезапно почувстваха земя под краката си.

Усетиха, ме водата под тях е само няколко педи.

Полутъмнината улесняваше приближаването на капитана и неговия верен кърмчия, които се провираха като сенки между гъстите клони на смокинята.

Скоро намериха наблюдателен пост, отдето ясно виждаха какво става на платформата.

Клетият баща забеляза сцена, която дълбоко развълнува душата му!

Неговото момиче, което му се стори в сумрака смъртнобледо, лежеше на платформата с разчорлени коси и изпокъсани дрехи.

Не се виждаше дали очите му са затворени, но изглеждаше, че бедното създание бе мъртво – само едно безжизнено тяло можеше да остане спокойно и неподвижно в такава обстановка.

Спряха за момент и се огледаха. Недалеч забелязаха твърда земя.

Това бе островче, което едва се издигаше над водата, покрито с кичести дървета, приличащи много на индийските смокини и банани.

Между тях имаше едно, което се отличаваше от другите с дебелилото си стъбло и множеството клони.

Откъм неговите листа идваше странния шум, който направляваше плувците. Нямахше съмнение, че тук бе жилището на орангутана!

Капитан Редууд стисна здраво пушката.

Даде знак на малаеца да го последва.

И тръгна към дървото.

35. „ОЧАРОВАТЕЛНО“ СЕМЕЙСТВО

След малко обсадителите бяха сред многобройните разклонения на банана. Дебелата сянка на кичестите клони бе станала още по-дебела поради натрупаните сухи клони да самия връх на дървото.

Лало малаецът веднага разбра, че това е гнездото на миаса ромби.

Дървото не бе много високо, но се оказа твърде широко разклонено. Платформата, дето се намираше гнездото, не бе по-висока от седем метра. Тя се състоеше от преплетени клони, покрити с дебел пласт листа и сухи треви.

Около момичето стояха три космати същества, с човешки форми. В най-едрото капитанът позна похитителя на своето дете. По-дребната космата персона имаше закръглени форми, изглежда това бе съпругата на грамадното четириръко същество. Третото бе високо около четиридесет и пет сантиметра – това бе новороденото, вряканията на което направляваха капитана и Лало при прекосяването на езерото.

Старата мъжка маймуна, уморена вероятно от борбата с крокодила и влаченето на лова, се бе подпряла на един клон и изглеждаше заспала.

Другите непрестанно се движеха: майката ту вземаше своето малко и смешно го галеше, ту го оставяше да си играе около неподвижното тяло на младата пленница.

Сцената бе фантастична, нечувана.

Капитан Редууд се взира няколко мига, сетне бързо напълни пушката си и се прицели в бащата, смъртта на когото желаше най-много.

След секунда куршумът щеше да се отправи към гърдите на заспалия гигант, ако Лало не бе хванал за ръката забравилите се от мъка баща.

– Почакай, капитане! Остави тая работа на мен. Стрелите ще бъдат по-удобни от куршумите. Миясът няма да падне след първия гърмеж, а само ще се събуди. Намазаната с отрова стрела лети тихо и бързо!

Възраженията на стария приятел бяха верни.

Макар да се лишаваше от удоволствието сам да отмъсти за своето дете, капитанът предостави на своя кърмчия унищожаването на тези чудовища.

Лало отиде на клона, от който капитанът слезе, и хвърли поглед на сцената отсреща.

Прицели се в устата на жертвата и пусна стрелата, която бръмна и се понесе със светкавична бързина.

В здрача, който обгръщаше гнездото на грамадната маймуна, не се видя, не се чу каквото и да било.

Стрелата бе отнесла своята смъртоносна отрова с крилата на вампир.

До ушите на ловците достигна само глухото ръмжене на маймуна-та, почувствала острието на стрелата, която бе взела за комар или стършел.

Тя протегна лапата си, за да го пропъди.

„Малката клечка“, която се счупи между пръстите ѝ, ѝ се стори може би нещо странно, но не до такава степен, та да я отвлече от сладкия сън. И на следващите убождания не обърна голямо внимание.

След няколко мига чудовището с червеникавата козина се тръшна на платформата – краката му започнаха да треперят и неговият сладък сън се превърна в сън, от който никога нямаше да се пробуди.

Скоро до него се изтегна и неговата съпруга, на която отровата подейства по-бързо.

За малкото мiasче бе достатъчна само една стрела. Като видя, че бащата и майката са мъртви, Лало даде знак на капитана и двамата се спуснаха към платформата.

Редууд коленичи пред тялото на скъпото си дете, сложи ухото си на сърцето му и изпика с развълнуван глас:

– Жива е! Лало, тя е жива!

36. БЪРЗО СКОВАНАТА НОСИЛКА

– Тя ще живее! Моята скъпа Елена! Детето ми!

Тези бяха думите, които Хенрих и Муртаг чуха най-напред, когато Лало се завърна и им описа случилото се.

Сетне им каза как Елена се бе съвзела от дългото безсъзнание, което за щастие я бе направило безчувствена към ужасното положение от момента на отвличането до освобождението.

С изключение на няколко леки драскотини и слабата болка от притискането, Елена нямаше никаква рана.

Тази новина изпълни с радост сърцето на бедния Хенрих, който страшно се бе измъчил от очакването.

Лало бе преплувал до брега, за да вземе брадвата, и помоли дърводелеца да построят сал. По друг начин Елена не можеше да бъде пренесена.

Недалеч имаше бамбукова горичка. С уменията на Лало и сръчността на дърводелеца Муртаг салът скоро бе построен и Лало се отправи към островчето.

Но мястото бе така мочурливо, въздухът – така влажен и задушен, че той счете за нужно веднага да тръгнат.

Разбрал чувствата на бащата, малаецът се притече отново на помощ.

– Ако искаш, капитане, можем да сковем за нашата малка скъпа госпожица една носилка!

– Благодаря, приятелю! Безкрайно благодаря! – положи на рамото му ръка капитанът, който не преставаше да се вглежда в бледото лице на детето си.

Лало веднага пристъпи към работа, покани и Муртаг да помогне. Дърводелецът насече дващестина бамбука, които отнесе на мястото, дето трябваше да бъде изработена носилката.

За да не бъде Елена обгорена от палещото слънце, над носилката бе издигнат своеобразно свързан чадър.

Върху бамбуковите колове наслагаха листа и дебел пласт памук, който събраха от едно пълзящо растение, родствено на обикновения памук.

Легнала на тази мека основа, носена от Лало и от Муртаг, Елена пътуваше като малка царица през девствената гора.

Преди залез-слънце те излязоха от гробната сянка, в която бяха изживели толкова опасните мигове, и скоро стигнаха под голямото дърво до брега на езерото, дето бе започнало трагичното приключение.

Не след дълго те се зададоха със скъпия товар.

Щом ги видя, Хенрих се хвърли във водата, за да ги посрещне.

Като ги наближи, той се метна на лекия сал и прегърна сестра си. Колко много се отличаваше тази прегръдка от онази на чудовището, което бе притискало косматата си ръка така дълго нейното нежно тяло!

Поради страха при отвличането и преживяното след това, момичето бе още слабо и разстроено. Капитан Редууд бързаше да го отнесе по-скоро на брега на езерото, за да се съвземе то напълно.

37. ОТНОВО НА ПЪТ

Милата рожба на капитана се съвзе скоро и престана да страда от преживения ужас. Опасностите при корабокрушението и предишните страдания бяха направили спомена от последното приключение по-леко поносим. Макар че бе още съвсем млада Елена бе станала много по-смела от възрастна жена.

При тръгването си корабокрушенците бяха в отлично настроение. Изглежда съдбата, която толкова време жестоко ги преследваше, бе решила най-сетне да ги покровителства само с радост.

От брега на езерото до края на ширната равнина те вървяха по сравнително равен и лек път.

На места забелязваха следи от червени маймуни. Веднъж дори съзряха една, която пътуваше над главите им. Но тези безобразни орангутани не ги плашеха много. Лало казваше, че миасите не са опасни и не можеше да си обясни странното поведение на онази маймуна, която им бе създала толкова мъки и страхове.

Като наистина опасен за човека той посочваше миас ромби, а маймуната, която бе грабнала Елена, не принадлежеше към този вид – тя се бе оказала миас папо. Нейната постъпка можеше да се обясни само с крайното раздражение от борбата с крокодила.

Освен този едър вид пътниците видяха и други маймуни при прекосяването на равнината: това бяха миаси касио, които бяха много по-дребни от другите и имаха кротък характер. Но те не срещнаха нито един миас ромби, макар че бяха слушали безкрайни приказки за неговото съществуване на остров Борнео.

38. ПРИЯТЕЛСКО ЗНАМЕ

Към залез-слънце бяха прекосили равнината и започнаха да се изкачват по планината, която се разстилаше пред тях.

След като вървяха неуморно на другия ден, стигнаха до върха на голямата планинска верига. На север пред тях се издигаше върхът Кинабалу, висок около четири хиляди метра.

Надолу не се виждаше никакво препятствие, което можеше да ги отклони от пътя.

Между тях и стария Бруни, столицата на Борнео, нямаше нито планина, нито река.

Капитан Редууд знаеше, че ако не в Бруни, то в Лабуан, разположен на север от стария малайски град, ще се покаже приятелско знаме, под което ще намерят помощ и покровителство.

Прекараха нощта на върха и рано сутринта се спуснаха по западния склон. Капитанът знаеше точно посоката, в която трябваше да вървят.

Отначало бе малко тъмно, тъй като височината зад тях закриваше слънцето, но скоро през кичестите дървета започнаха да се процеждат слънчевите лъчи и те продължиха пътуването при хубава дневна светлина.

Всички бяха бодри и весели. Страхуваха се само да не ги срещат дяка – тези страшни неприятели, за които се разказваха такива невероятни истории!

За щастие, не бе съдено да проверят истинността на разказите.

Лошата звезда, която оказваше влияние над съдбата им, докато бяха в източната част на острова, не ги следваше вече.

Все пак те бяха внимателни и при най-малкия шум бързаха да се скрият край някоя сянка. Лало, който умееше да се провира между храстите като змия, бе истински водач. Под неговото предводителство корабкрушенците прекосяваха хълм след хълм, долина след долина. Подир неколкодневно предпазливо пътуване стигнаха до стръмна верига, която им препречваше пътя.

Мъчиха се няколко часа, докато стигнат най-после върха и горе бяха добре възнаградени.

В полите на планината лежеше Бруни, градът с дървени стени, а наядно от него се виждаше малкият остров Лабуан, над който се развяваше славното знаме на старата Англия.

КРАЙ

© Г. Холевич, превод от английски

© Д. Дабков, превод от английски

Thomas Mayne Reid

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2007

Публикация:
МАЙН РИД
ОСТРОВ БОРНЕО

Редактор Иван Тренев

Илюстрация на корицата Емилиян Станев

Гравюри към текста Ф. Шпехт, Бунгарц, Г. Волтере

Художник редактор Лили Басарева

Коректори Янка Енчева и Людмила Антонова

Отпечата се през 1992 година

Полиграф ООД Перник

ISBN 954-06-0007-3

„Тренев & Тренев“ ООД, София

c/o Jusautor, Sofia, 1992

Издателската къща направи всичко възможно да открие данни за преводачите или техните наследници. Ако има такива, тя ги моли да се явят за получаването на полагаемото им се според издателската калкулация възнаграждение.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3590>]